

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

อิสลามเป็นศาสนาที่ให้ความสำคัญพิเศษในสิทธิเสรีภาพของมนุษย์ และความเชื่อถือศรัทธาเป็นหนึ่งในสิทธิเสรีภาพของมนุษย์อันเป็นสิทธิสำคัญที่สุดของมนุษย์ อิสลามได้เรียกร้องเชิญชวนให้มนุษย์เข้ามาศึกษาและพิจารณาถึงเหตุผลและหลักฐานแห่งการสร้างของพระองค์ในจักรวาลอันไพศาล อิสลามเป็นศาสนาที่ไม่อนุญาตในการบีบบังคับมนุษย์ให้เข้ามายอมรับและจำนนในศาสนาอิสลามซึ่งหลักคำสอนอันบริสุทธิ์และหลักการเรียกร้องเชิญชวนของอิสลามนั้นเป็นหลักการที่ปูทางสู่วิถีอิสลามซึ่งพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ต้องการที่จะสื่อความหมายแก่มวลมนุษยชาติให้เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าในการเรียกร้องสู่แนวทางของพระผู้เป็นเจ้าอย่างประจักษ์แจ้ง ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللَّهِ
وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴾

(يوسف: 12)

ความว่า “จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) นี่คือนำทางของฉัน ฉันเรียกร้องไปสู่อัลลอฮ์อย่างประจักษ์แจ้งทั้งตัวฉันและผู้ปฏิบัติตามฉันและมหาบริสุทธิ์แห่งอัลลอฮ์ ฉันมิได้อยู่ในหมู่ผู้ตั้งภาคี”

(ยูซุฟ: 12)

อิสลามเป็นศาสนาที่สมบูรณ์ด้วยหลักความเชื่อและหลักปฏิบัติสำหรับมนุษย์อย่างครบถ้วนในทุก ๆ ด้าน อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿...الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا...﴾

(المائدة بعض من آية : 3)

ความว่า “วันนี้ข้าได้ให้สมบูรณ์แก่พวกเจ้าแล้วซึ่งศาสนาของพวกเจ้า และข้าได้ให้ครบถ้วนแก่พวกเจ้าแล้ว ซึ่งความกรุณาเมตตาของข้า และข้าได้ยินดีให้อิสลามเป็นศาสนาแก่พวกเจ้า...”

(อัลมาอิดะฮ์ ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 3)

การเผยแผ่อิสลามคือกิจหนึ่งที่สำคัญที่สุดของบรรดานบีของอัลลอฮ์ ﷺ ที่พระองค์ทรงคัดเลือกและแต่งตั้งศาสนทูตมาสู่หมู่ชนในแต่ละยุคสมัยเพื่อเรียกร้องเชิญชวนพวกเขาสู่การภักดีและกราบกรานต่ออัลลอฮ์ ﷻ ในการให้เอกภาพต่อพระองค์ ปราศจากการนำวัตถุและสิ่งอื่นใดมาเทียบเคียงหรือมาเป็นหุ้นส่วนภาคีกับพระองค์ อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...﴾

(النحل: 36)

ความว่า “และโดยแน่นอน เราได้ส่งเราะสุลมาในทุกประชาชาติ (โดยบัญญัติว่า) พวกท่านจงเคารพภักดีอัลลอฮ์ และจงหลีกเลี่ยงให้ห่างจากพวกเจรีด...”

(อันนะห์ล ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 36)

ในคัมภีร์อัลกุรอานมีหลายอายะฮ์ที่กล่าวถึงบรรดานบีก่อน ๆ กับการเรียกร้องเชิญชวนผู้คนมาสู่อัลลอฮ์ ﷻ เรื่องราวเหล่านี้เป็นแบบอย่างให้แก่ท่านนบีมุฮัมมัดและบรรดาผู้สืบทอดเจตนารมณ์ นอกจากนี้ ยังมีอายะฮ์อื่น ๆ ที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้สร้างแรงจูงใจและกระตุ้นท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เป็นการเฉพาะเพื่อให้เผยแผ่สารของอิสลามแก่ผู้คนที่หลากหลายเรียกร้องเชิญชวนไปสู่แนวทางของพระองค์ด้วยคำพูดที่ตึงงามมีมธุรสวาจา อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّن دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ﴾

(فصلت: 33)

ความว่า “และผู้ใดเล่าจะมีคำพูดที่ดีเลิศยิ่งไปกว่าผู้เชิญชวนไปสู่อัลลอฮ์ และเขาปฏิบัติงานที่ดี และกล่าวว่า แท้จริงฉันเป็นคนหนึ่งในบรรดาผู้นอบน้อม”

(ฟุศลีลัต: 33)

คำพูดที่ดีที่สุดที่มนุษย์ทุกคนสามารถพูดได้ คือ คำพูดแห่งทางนำที่เชิญชวนผู้คนไปสู่เป้าหมายที่แท้จริงของการมีชีวิตอยู่หรือการภักดีต่ออัลลอฮ์ ﷻ องค์เดียว ซึ่งรางวัลสำหรับผู้เชิญชวนไปสู่อัลลอฮ์ ﷻ นั้นเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่มาก ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจที่พบว่าท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ขมเขยถึงรางวัลอันยิ่งใหญ่สำหรับการทำหน้าที่อันทรงคุณค่านี้

ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ กล่าวว่า

((من دلّ على خيرٍ، فله مثل أجر فاعله))

(رواه مسلم : 1893/1990)

ความว่า “ผู้ใดแนะนำคนหนึ่งคนใดไปสู่การทำความดีเขาจะได้รับรางวัลเช่นเดียวกันกับคนที่ทำความดี”

(บันทึกโดย Muslim,1990,/1893)

นอกจากนี้ อัลลอฮ์ ﷻ ได้ทรงประทับตราแห่งความมีเกียรติด้วยคำว่า “ประชาชาติที่ดีที่สุด” ให้แก่ประชาชาติอิสลามด้วยการทำหน้าที่แห่งการเรียกร้องเชิญชวนมนุษยชาติสู่คุณธรรมและห้ามปรามความชั่วต่าง ๆ อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ... ﴾

(آل عمران بعض من آية : 110)

ความว่า “พวกเจ้านั้น เป็นประชาชาติที่ดียิ่งซึ่งถูกให้อับดับชั้นสำหรับมนุษยชาติ โดยที่พวกเจ้าใช้ให้ปฏิบัติสิ่งที่ชอบ และห้ามมิให้ปฏิบัติสิ่งที่มิชอบ และศรัทธาต่ออัลลอฮ์...”

(อาลอิมรอน ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 110)

ด้วยเหตุนี้ การเรียกร้องเชิญชวนผู้คนมาสู่อิสลามจึงเป็นหน้าที่แก่ประชาชาติทั้งหมดในการนำเสนอศีลธรรมที่มาจากอัลลอฮ์ ﷻ และศาสนทูตของพระองค์ อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ وَلَكِنْ مِّنكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴾

(آل عمران : 104)

ความว่า “และจงให้มีขึ้นจากพวกเจ้า ซึ่งคณะหนึ่งที่จะเชิญชวนไปสู่ความดีและใช้ให้กระทำการที่ชอบ และห้ามมิให้กระทำการที่มิชอบและชนเหล่านี้แหละพวกเขาคือผู้ได้รับความสำเร็จ...”

(อาลอิมรอน: 104)

ในปัจจุบันการเผยแผ่อิสลามมีสื่อหลากหลายที่เป็นช่องทางในการเรียกร้องเชิญชวนให้ชนต่างศาสนิกเข้ารับอิสลามจำนวนมากทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งศาสนาอิสลามเรียกกลุ่มชนเหล่านี้ว่า “มูอัลลัฟ” (มุสลิมใหม่) คำว่า “มูอัลลัฟ” เป็นคำที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งอัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ
وَفِي الرِّقَابِ وَالْعَارِمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴾

(التوبة: 60)

ความว่า “แท้จริงทานทั้งหลาย นั้น สำหรับบรรดาผู้ที่ยากจน และบรรดาผู้ที่ขัดสน และบรรดาเจ้าหน้าที่ในการรวบรวมมัน และบรรดาผู้ที่หัวใจของพวกเขาสนิทสนม และในการไถ่ทาส และบรรดาผู้ที่หนีสินล้นตัว และในทางของอัลลอฮ์ และผู้ที่อยู่ในระหว่างเดินทาง ทั้งนี้เป็นบัญญัติอันจำเป็นซึ่งมาจากอัลลอฮ์ และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ”

(อัตเตาบะฮ์: 60)

คำว่า “มูอัลลัฟ” เป็นคำที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานว่า الْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ (อัลมูอัลละฟะติ กุลูบุดุฮุม) อันหมายถึง กลุ่มคนที่มีเป้าหมายในการทำให้หัวใจของพวกเขาเกิดความอบอุ่นเป็นกันเองต้องการที่พักพิง บรรดาผู้ที่หัวใจของเขาต้องการการปลอบประโลมด้วยการเข้าสู่อิสลาม หรือเกิดความมั่นคงในการนับถือศาสนาอิสลาม และมูอัลลัฟถือเป็นกลุ่มคนที่อยู่ในหนึ่งจาก 8 จำพวกที่มีสิทธิรับชะกาต (Yusuf al-Qaradawi, 1994: 2/636)

अबดุลเลาะ หนุ่มสุซ ได้กล่าวในการให้สัมภาษณ์ว่า มูอัลลัฟ หมายถึง ผู้เข้ารับอิสลามต้องการความใกล้ชิด ความสนิทสนม เป็นคำที่พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ยกย่องให้เกียรติ แต่ในมุมนักกลับกันสังคมมุสลิมไทยมักจะใช้คำนี้ในเชิงลบโดยเรียกชนต่างศาสนิกที่เข้ามารับอิสลามว่า มูอัลลัฟตลอดชีพ สังคมมุสลิมต้องสร้างค่านิยมใหม่ ในเชิงบวกมากขึ้นในการมองภาพของมูอัลลัฟ เพราะในปัจจุบันผู้ที่ เป็นมูอัลลัฟได้สร้างคุณูปการอันมากมายแก่สังคมมุสลิม เช่นบางคนเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนและทำงานเผยแผ่อิสลาม และบางคนยังมีความรู้ความเข้าใจในศาสนาอิสลามมากกว่าผู้ที่เป็นมุสลิมดั้งเดิมบางคนด้วยซ้ำไป¹ (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2558)

---

¹

บรรจง บินกาซัน ได้กล่าวในการให้สัมภาษณ์ว่า มุอัลลัฟ หมายถึงคนต่างศาสนิกที่ประกาศตัวเข้ารับอิสลามอย่างเป็นทางการตามระเบียบวิธีและขั้นตอนที่ศาสนาอิสลามได้กำหนดไว้ ส่วนความหมายตามคำอธิบายในมติศาสนาอิสลามนั้น คำว่า มุอัลลัฟ หมายถึง ผู้ที่ประกาศตัวเข้ารับอิสลามเนื่องจากได้รับทางนำ (ฮิदाية) จากพระผู้เป็นเจ้า เพื่อให้ได้รับความสงบสุขและมีวิถีชีวิตที่สมบูรณ์แบบตามวิถีอิสลาม ด้วยการประพฤติปฏิบัติในคำสั่งใช้และละทิ้งข้อห้ามต่าง ๆ ตามหลักการของศาสนาอิสลาม ผู้ที่ประกาศตัวเข้ารับอิสลามนั้นเขาจะต้องกล่าวปฏิญาณตนว่า “อัสฮะดุดัลลาอิลาฮะอิลลัลลอฮฺ วะอัสฮะดุนนะมุหัมมัดร์เราะสุลุลลอฮฺ” ข้าขอปฏิญาณตนว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ ﷻ และมุฮัมมัด ﷺ เป็นศาสนทูตของพระองค์ (สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2558)

ดังนั้น เมื่อมุอัลลัฟได้ศรัทธาและกล่าวปฏิญาณตนเข้ารับอิสลามแล้ว ถือว่าเขาเป็นมุสลิมเต็มตัวเหมือนกับมุสลิมทั่วไป เขาก็มีสถานะที่ไม่แตกต่างกับผู้ที่ป็นมุสลิมมาแต่กำเนิด ส่วนเขาจะเป็นมุสลิมที่สมบูรณ์แบบหรือนั้น ขึ้นอยู่กับความแข็งแกร่งในหลักการศรัทธาและการปฏิบัติตัวตามหลักการของศาสนาอิสลามว่า มีความเคร่งครัดมากน้อยเพียงใด

มุอัลลัฟ ที่นักวิชาการได้ให้คำนิยามนั้นเป็นคำอธิบายในเชิงหลักภาษาและวิชาการที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของอัลกุรอานและอัลหะดีษที่ต้องการเข้ารับอิสลาม แต่จุดมุ่งหมายของผู้วิจัยในงานวิจัยชิ้นนี้คำว่า มุอัลลัฟ หมายถึง มุสลิมใหม่ ที่ประกาศตัวเข้ารับอิสลาม

ด้วยเหตุนี้เอง ชนต่างศาสนิกในประเทศไทยที่เปลี่ยนการนับถือศาสนาเดิมที่ตนเองเคยนับถือสู่การนับถือศาสนาอิสลามแล้ว จึงเรียกบุคคลเหล่านั้นว่า “มุอัลลัฟ” หมายถึง มุสลิมใหม่ หลังจากที่มีมุอัลลัฟได้ประกาศตัวเข้ารับอิสลามแล้ว เขาอาจเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามาทดสอบความศรัทธาในความเป็นมุสลิมของเขา ดังนั้น มุอัลลัฟจึงต้องศึกษาเรียนรู้หลักการของศาสนาอิสลาม เพื่อนำบทบัญญัติของอิสลามมาปฏิบัติ ดำรงอัตลักษณ์ในความเป็นมุสลิมและสื่อสารให้ผู้อื่นได้รับรู้ถึงสถานะในความเป็นมุสลิมใหม่ของตน จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่ามุอัลลัฟในชุมชนมุสลิมพื้นที่ชายฝั่งอันดามันจังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ ตรัง และระนอง หลังจากเข้ารับอิสลามแล้ว ส่วนใหญ่ได้เข้ารับการอบรมและศึกษาเรียนรู้หลักการพื้นฐานของศาสนาอิสลามและการครองตนตามแนวทางของศาสนาอิสลามในวิถีชีวิตประจำวันจากอิมาม² และครูสอนศาสนาประจำประจำมัสยิด อีกทั้งการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า มีปัจจัยบางประการที่มีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อมุอัลลัฟ อันได้แก่ ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมของครอบครัว ชุมชน และสังคมที่มุอัลลัฟอาศัยอยู่ อาจส่งผลกระทบต่อ การปรับตัวและการแสดงออกตัวตนในความเป็นมุสลิมของมุอัลลัฟเป็นสำคัญ

เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเข้ารับอิสลามของชนต่างศาสนิกในพื้นที่ชายฝั่งอันดามันนั้น ส่วนใหญ่แล้วมาจากสาเหตุของการแต่งงาน ผู้วิจัยได้พูดคุยกับมุอัลลัฟที่เป็นสัปบุรุษประจำ

² อิมาม หมายถึง ผู้นำศาสนาอิสลามประจำมัสยิด เป็นผู้นำพิธีละหมาด 5 เวลา และพิธีละหมาดวันศุกร์ประจำมัสยิด

มัศยิด³ นูรัลอิสลามียะฮฺ บ้านแหลมพันวา จังหวัดภูเก็ตพบว่า การแต่งงานเป็นเหตุปัจจัยหลักที่ทำให้ตนและชนต่างศาสนิกอีกหลายคนเปลี่ยนศาสนาของตนเองมาเข้ารับอิสลาม อย่างไรก็ตาม ในอดีตนั้น การแต่งงานของมุสลิมเดิมกับมุสลิมใหม่ เป็นสิ่งที่ไม่ค่อยจะเกิดขึ้นหรือพบเห็นได้บ่อยนัก ครอบครัวมุสลิมในพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน ส่วนใหญ่จึงยังคงไม่เต็มใจ มีทัศนคติที่ไม่ดี มีมุมมองในแง่ลบไม่ยอมรับลูกเขยหรือลูกสะใภ้ที่เป็นมุสลิมใหม่ แม้ว่าเขาหรือเธอจะยอมเปลี่ยนศาสนามาเป็นมุสลิมแล้วก็ตาม เนื่องจากมุสลิมในพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน ยังคงดำรงอัตลักษณ์ความเป็นมุสลิมและถือปฏิบัติตามบทบัญญัติของศาสนาอิสลามและประเพณีปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ด้วยการปฏิบัติตามบทบัญญัติของศาสนาอิสลาม ที่กำหนดให้การแต่งงานระหว่างมุสลิมกับชนต่างศาสนิกนั้น จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อฝ่ายชายหรือฝ่ายหญิงที่ไม่ได้เป็นมุสลิมต้องเปลี่ยนศาสนาเป็นมุสลิมเสียก่อน ทั้งนี้ก็เพื่อดำเนินตามบทบัญญัติในคัมภีร์อัลกุรอานที่ได้ระบุไว้ อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَةَ حَتَّىٰ تُؤْمِنَ ۚ وَلَا مُمِنَةً حَتَّىٰ تَخْرُجَ مِنْ دِينِهَا ۚ وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ دِينِهَا فَلَا مَكْرَهَ عَلَيْكُمْ ۚ وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا وَلَعَبُدُوا مُؤْمِنِينَ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ ۚ أُولَٰئِكَ يَدْعُونَ إِلَى التَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُوا إِلَى الْحَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ ۚ وَبَيِّنَ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ﴾

(البقرة: 221)

ความว่า : “และพวกเจ้าจงอย่าแต่งงานกับหญิงมุชริก จนกว่านางจะศรัทธาและทาสหญิงที่เป็นผู้ศรัทธานั้นดียิ่งกว่าหญิงที่เป็น มุชริก แม้ว่านางได้ทำให้พวกเจ้าพึงพอใจก็ตามและพวกเจ้าจงอย่าได้แต่งงานกับบรรดาชายมุชริก จนกว่าพวกเขาจะศรัทธา และทาสชายที่เป็นผู้ศรัทธานั้นดีกว่าชายมุชริก และแม้ว่าเขาได้ทำให้พวกเจ้าพึงพอใจก็ตามชนเหล่านี้แหละจะชักชวนไปสู่ไฟนรกและอัลลอฮฺ นั้นทรงเชิญชวนไปสู่สวรรค์และไปสู่การอภัยโทษด้วยอนุมัติของพระองค์และพระองค์จะทรงแจกแจงบรรดาโองการของพระองค์ แก่มนุษย์เพื่อว่าพวกเขาจะได้รำลึกกันได้”

(อัลปะเกาะเราะฮฺ: 221)

³ สับปูรุษประจำมัศยิด หมายถึง มุสลิมที่คณะกรรมการอิสลามประจำมัศยิดมิมีตริบเข้าเป็นสับปูรุษประจำมัศยิดและมีชื่ออยู่ในทะเบียนสับปูรุษประจำมัศยิด แต่ผู้นั้นจะเป็นสับปูรุษเกินกว่าหนึ่งมัศยิดในเวลาเดียวกันไม่ได้

จากบรรดาอายุษอัลกุรอานข้างต้นชี้ให้เห็นว่า แรงจูงใจในการเข้ารับอิสลามของชนต่างศาสนิกคือเหตุปัจจัยการแต่งงาน การเชิญชวนและแบบอย่างที่ดีงาม

ในอดีตนั้นอิมาม และคณะกรรมการมัสยิดได้มีมติประกาศในนามของมัสยิดว่า ให้มุสลิมใหม่ที่เป็นชายทุกคนจะต้องทำคิตาน⁴ และศึกษาเรียนรู้หลักการพื้นฐาน เพื่อทำความเข้าใจเบื้องต้นก่อนเกี่ยวกับหลักคำสอนต่าง ๆ ของศาสนาอิสลามที่เป็นบัญญัติใช้และห้าม จึงจะสามารถเข้าพิธีนิกะห์⁵ ได้ กอปรกับการเปลี่ยนศาสนาของชนต่างศาสนิกสู่ศาสนาอิสลามซึ่งเรียกว่า มุอัลลัฟ นั้นสาเหตุส่วนใหญ่มาจากการแต่งงาน ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดกระแสแห่งความอคติและถูกมองในเชิงลบ อีกทั้งไม่ค่อยได้รับการยอมรับจากสังคมมุสลิมในพื้นที่ชายฝั่งอันดามันเท่าที่ควร และมักจะถูกต่อต้านและปิดกั้นพื้นที่จากสมาชิกในครอบครัวและชุมชนมุสลิม

ด้วยเหตุนี้ กฎระเบียบและบทบาทดังกล่าวของมัสยิดในปัจจุบันนั้น จึงเป็นช่องทางให้มุอัลลัฟได้เข้ามารับการอบรม ศึกษาเรียนรู้หลักการของศาสนาอิสลามและสามารถปรับตัวในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของสังคม เนื่องจากธรรมชาติของสังคมมุสลิมในพื้นที่ชายฝั่งอันดามันจังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ ตรัง และระนอง ซึ่งส่วนใหญ่จะอาศัยตั้งถิ่นฐานเป็นชุมชน รวมกันเป็นหมู่คณะ ดำรงอัตลักษณ์ความเป็นมุสลิมอย่างมั่นคงเคร่งครัดในหลักการของศาสนาและวิถีปฏิบัติ

ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า “มุอัลลัฟ” ในพื้นที่ชายฝั่งอันดามันจังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ ตรังและระนองนั้นมีอัตราการขยายตัวจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วในแต่ละปี เนื่องด้วยสังคมมุสลิมพื้นที่ชายฝั่งอันดามันในปัจจุบันแปรสภาพเป็นสังคมเมือง มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานทางทรัพยากรทางทะเล สภาพภูมิศาสตร์ที่สวยงาม กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก มีธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรมมากมาย วิถีชีวิตของผู้คนเปลี่ยนไป การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนที่นับถือศาสนาต่างกันมีความสะดวกง่ายดายยิ่งขึ้น

ปัจจุบันสังคมมุสลิมในพื้นที่ชายฝั่งอันดามันจังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ ตรังและระนอง มีการขยายตัวเป็นสังคมเมือง และเป็นชุมชนแออัด ทำให้อัตราการขยายตัวของมุอัลลัฟเพิ่มมากขึ้นอันเนื่องจากเหตุปัจจัยสำคัญ ดังนี้

1. มีต่างศาสนิกอาศัยอยู่ในชุมชนมุสลิม ส่งผลให้ชาวไทยมุสลิมและชาวไทยพุทธในพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน มีการปฏิสัมพันธ์ไปมาหาสู่กัน เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนที่อยู่ใกล้เคียงกัน มีความสนิทสนมและเข้าใจในวัฒนธรรมอิสลามและวิถีปฏิบัติของมุสลิมบางประการ จึงเป็นแรงบันดาลใจในการเข้ารับอิสลาม

⁴ คิตาน หมายถึง การขริบหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศชาย

⁵ นิกะห์ หมายถึง พิธีสมรส

2. ลูกหลานมุสลิมต้องออกไปเรียนหนังสือนอกบ้าน ทำงานในสถานประกอบการ โรงแรม บริษัทและห้างร้านมีอัตราสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ จึงส่งผลต่อการมีปฏิสัมพันธ์คบหาเป็นเพื่อนสนิทสนมกันกับเพื่อนต่างศาสนา ทำให้เกิดเป็นความรักระหว่งคนสองคนที่นับถือศาสนาต่างกัน กระทั่งเป็นความใกล้ชิดสนิทสนมที่นำไปสู่การใช้ชีวิตคู่ระหว่งทั้งสอง

3. ด้วยสาเหตุการพลัดถิ่นตามพ่อแม่ญาติพี่น้องที่เข้ารับอิสลามมาก่อน

4. ด้วยสาเหตุให้ความสนใจ ศึกษาเรียนรู้อิสลามจากสื่อออนไลน์และช่องทางอื่น ๆ จนเกิดความศรัทธา

ในปัจจุบันมออลัฟได้รับการเปิดพื้นที่ยอมรับจากครอบครัว ชุมชนและสังคมมุสลิมชายฝั่งอันดามันมากขึ้น เนื่องจากแต่ละพื้นที่ แต่ละมัสยิดได้มีการจัดอบรมก่อนแต่งงานและหลังแต่งงานเพื่อให้มออลัฟได้ซึมซับหลักการของอิสลามและวิถีชีวิตแบบอิสลาม แต่สิ่งสำคัญที่สุดสำหรับมออลัฟก็คือการปรับตัวเพื่อให้ตนเองสามารถก้าวข้ามผ่านเส้นแบ่งเขตทางศาสนาและอัตลักษณ์ทางศาสนาเดิมไปได้ นั่น จำเป็นที่เขาจะต้องน้อมนำเอาคำสอนของศาสนาอิสลามเข้ามาเป็นวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างจริงจัง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อชุมชนมุสลิมว่าเขาจะยังคงเป็นมุสลิมตลอดไป

ด้วยเหตุนี้ มออลัฟจึงต้องศึกษาเรียนรู้ ปรับตัวและปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์และวัฒนธรรมเดิม เพื่อให้กลมกลืนเข้ากันได้กับสังคมมุสลิม เกี่ยวกับอัตลักษณ์และวัฒนธรรมอิสลาม ตัวอย่างเช่น การทำคิตาน (การขริบหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศ) การเปลี่ยนชื่อการแต่งกายและอาหารการกิน อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงสัญลักษณ์ของการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอย่างหนึ่งในการเปลี่ยนศาสนา ซึ่งถือเป็นก้าวแรกสุดของการยอมรับและพร้อมที่จะประกาศอัตลักษณ์และแสดงออกในความเป็นมุสลิมของเขาในระดับสาธารณะ รวมถึงประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับมออลัฟในลักษณะเฉพาะ เช่น ปัญหาการจัดการศพมออลัฟหลังจากเสียชีวิต ปัญหาโรคและปัญหาการสืบสภาพการเป็นมุสลิมของมออลัฟ (มรดก) เป็นต้น

จากปัญหาและปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้นนั้น ได้ส่งผลกระทบต่ออัตลักษณ์ความเป็นมุสลิมของมออลัฟ ที่เข้ามาเป็นสมาชิกใหม่ในครอบครัวมุสลิมพื้นที่ชายฝั่งอันดามันจังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ ตรังและระนองโดยรวม กอปรกับเป้าหมายของอิสลามนั้นมีเป้าประสงค์ในการจัดการดูแลมออลัฟ ให้เป็นมุสลิมที่สมบูรณ์แบบ ด้วยการให้ความรู้บนพื้นฐานแห่งความเชื่อความศรัทธาที่มั่นคงและดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องตามวิถีอิสลามเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์แห่งพระผู้เป็นเจ้า

จากทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา สาเหตุการเข้ารับอิสลามของชนต่างศาสนาในชุมชนมุสลิมพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน ศึกษาการเรียนรู้อิสลามภายหลังการเข้ารับอิสลามของมออลัฟและศึกษาการปรับตัวและการสื่อสารอัตลักษณ์ในความเป็นมุสลิมของมออลัฟในชุมชนมุสลิมพื้นที่ชายฝั่งอันดามันเป็นสำคัญ

1.2 อัลกุรอาน อัลหะดีษ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ตัวบทที่มีที่มาจากอัลกุรอาน อัลหะดีษ รวมถึงเอกสารอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการตะวะฮ์อิสลามและการเข้ารับอิสลามของชนต่างศาสนิก มีรายละเอียดโดยสังเขป ดังต่อไปนี้

1.2.1 อัลกุรอานที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาคัมภีร์อัลกุรอานที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่อิสลาม การเข้ารับอิสลามของชนต่างศาสนิกนั้นพบว่า ในคัมภีร์อัลกุรอาน อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสถึงเรื่องดังกล่าวไว้หลาย อายะฮ์ ในส่วนของการตะวะฮ์อิสลามนั้น อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴾

(يوسف: 108)

ความว่า “จงกล่าวเถิด(มุฮัมมัด) นี่คือนำทางของฉัน ฉันเรียกร้องไปสู่ อัลลอฮ์.อย่างประจักษ์แจ้งทั้งตัวฉันและผู้ปฏิบัติตามฉันและมหาบริสุทธิ์แห่งอัลลอฮ์ ฉันมิได้อยู่ในหมู่ผู้ตั้งภาคี”

(ยูซุฟ: 108)

อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿وَلَتَكُنَّ مِنَكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾

(آل عمران: 104)

ความว่า “และจงให้มีขึ้นจากพวกเจ้า ซึ่งคณะหนึ่งที่จะเชิญชวนไปสู่ความดีและใช้ให้กระทำการที่ชอบ และห้ามมิให้กระทำการที่มิชอบและชนเหล่านี้แหละพวกเขาคือผู้ได้รับความสำเร็จ”

(อาละอิมรอน: 104)

มันนะฮ์ อัลก็อฎฏอน ได้กล่าวในหนังสือ “อัดตะวะฮ์ อิลัลอิสลาม” (al-Daawah ila al-Islam) ได้กล่าวว่า คำว่า “دعوة” (ตะวะฮ์) ในภาษาอาหรับมาจากคำกริยา “دعا” (ตะอา) หมายความว่า “การเรียกร้อง” “การเชิญชวน” และ “การขอต่ออาอ์”(การวิงวอนขอต่ออัลลอฮ์ ﷻ)

คำว่า “ دعوة ” ถูกใช้เพื่ออ้างอิงถึงการกระทำเพื่อเผยแพร่หรือเรียกร้องผู้คนมาสู่คำสอนของอิสลาม และคำว่า ตะอวะฮฺ ยังเป็นคำย่อของวลี الدعوة الى الله “อัดตะอวะฮฺ อิลัลลอฮฺ” (Manna’ al-Qattan. 1988: 1/12)

กรณีการเข้ารับอิสลามของชนต่างศาสนิกด้วยสาเหตุของการแต่งงานนั้นอัลลอฮฺ ﷻ ทรงตรัสว่า

﴿ وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتَّىٰ يُؤْمِنَ وَلَا مِمَّنْ مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَا تُعَبِّدُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا وَلَعَبْدٌ مُؤْمِنٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكٍ وَلَا تُعَبِّدُوا لِلنَّارِ إِلَى النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْحَيَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴾

(البقرة: 221)

ความว่า “และพวกเจ้าจงอย่าแต่งงานกับหญิงมุชริก(หญิงผู้ตั้งภาคี) จนกว่านางจะศรัทธาและทาสหญิงที่เป็นผู้ศรัทธานั้นดียิ่งกว่าหญิงที่เป็นมุชริก (หญิงผู้ตั้งภาคี) แม้ว่านางได้ทำให้พวกเจ้าพึงใจก็ตามและพวกเจ้าจงอย่าให้แต่งงานกับบรรดาชายมุชริก (ชายผู้ตั้งภาคี) จนกว่าพวกเขาจะศรัทธาและทาสชายที่เป็นผู้ศรัทธานั้นดีกว่าชายมุชริก(ชายผู้ตั้งภาคี)และแม้ว่าเขาได้ทำให้พวกเจ้าพึงใจก็ตามชนเหล่านี้แหละจะชักชวนไปสู่ไฟนรกและอัลลอฮฺ. นั้นทรงเชิญชวนไปสู่สวรรค์และไปสู่การอภัยโทษ ด้วยอนุมัติของพระองค์และพระองค์จะทรงแจกแจงบรรดาโองการของพระองค์แก่มนุษย์เพื่อว่าพวกเขาจะได้รำลึกกันได้”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ: 221)

อิมามกุฎุบีย ได้อธิบายถึง สาเหตุของการประหานครานโองการนี้ว่า “ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ส่งชายคนหนึ่งนามว่า “มุรซิบ” ไปยังนครมักกะฮฺ เพื่อปฏิบัติภารกิจตามคำสั่งของท่าน ณ นครมักกะฮฺ เขาได้พบสตรีนางหนึ่งนามว่า “อินาก” เป็นหญิงที่สวยงามเลอโฉมมาก ซึ่งมุรซิบรู้จักนางเป็นอย่างดีในขณะที่นางเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธา นางได้แสดงพฤติกรรมโฉดชั่ว ด้วยการยั่วยวนชวนเขาไปกระทำการผิดประเวณี แต่เนื่องจากมุรซิบเป็นมุสลิม เขาจึงไม่ยอมรับคำชักชวนของนาง หลังจากนั้นนางสำนึกได้ในความผิดบาป นางจึงขอมุรซิบแต่งงานใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน มุรซิบจึงได้นำเรื่องดังกล่าวไปบอกกับท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ต่อมาโองการข้างต้นจึงถูกประทานลงมาเพื่อแจ้งกับบรรดาผู้ศรัทธาว่า

สตรีที่ตั้งภาคีเทียบเทียมพระเจ้า ไม่มีค่าพอที่จะแต่งงานเป็นภรรยาของชายผู้ศรัทธาได้” (Qurtubi, 1988: 3/62)

อายะฮ์อัลกุรอานข้างต้นนี้ชี้ให้เห็นว่า อิสลามห้ามแต่งงานระหว่างหญิงผู้ศรัทธากับชายผู้ปฏิเสธ หรือชายผู้ศรัทธากับหญิงผู้ปฏิเสธ เนื่องจากพวกเขาไม่คู่ควรกับผู้มีศรัทธา และเน้นว่า ทาสหญิงหรือชายผู้ศรัทธาดีกว่าชายหรือหญิงผู้ปฏิเสธ แม้ว่าพวกเขาจะมีความสวยงาม ร่ำรวย และมีเกียรติทางสังคมก็ตาม เนื่องจากปรัชญาการแต่งงานนั้นคือการสืบทอดทายาท การขยายเผ่าพันธุ์ ขยายสังคม และการอบรมสั่งสอนบุตรธิดาให้อยู่ในกรอบหลักธรรมของศาสนาเป็นรากฐานสำคัญของชีวิตในการแต่งงาน

1.2.2 อัลหะดีษที่เกี่ยวข้อง

ความสำคัญของการเผยแผ่อิสลามที่ปรากฏอยู่ในตัวบทอัลหะดีษ มีจำนวนหลายตัวบทที่ระบุถึงเรื่องดังกล่าว ซึ่งสนับสนุนหลักการและแนวคิดที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอาน เพื่ออธิบายขยายความบางอายะฮ์อัลกุรอานให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะตำราหะดีษที่แพร่หลายส่วนใหญ่ เช่น เศาะฮ์อิหฺบุคอรี เศาะฮ์อิหมุสลิม เป็นต้น

จากการศึกษาความสำคัญของการเผยแผ่อิสลาม มีหะดีษหลายบทที่ระบุถึงความสำคัญและภารกิจของการตะอวะฮฺ เพราะการตะอวะฮฺถือเป็นภารกิจที่มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีความยิ่งใหญ่และสูงส่งในทัศนะของอัลลอฮ์ ﷻ พระองค์ทรงกำชับบรรดาเราะฮูล และบรรดาผู้สืบทอดเจตนารมณ์ในหมู่ประชาชาติของเราะฮูลแต่ละยุคสมัย トラบถึงวันปรโลกซึ่งเป็นวันแห่งการตอบแทน ดังนั้น ผู้ที่ทำหน้าที่ในภารกิจแห่งการตะอวะฮฺ ด้วยการเชิญชวนชนต่างศาสนิกสู่แนวทางของพระองค์อัลลอฮ์นั้นย่อมถือว่าเป็นมนุษย์ที่ประเสริฐที่สุดในทัศนะของพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ (Abd-Karim Zidan, 1976 :58) ดังที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้เรียกร้องชนต่างศาสนิกสู่ศาสนาของอัลลอฮ์ ท่านกล่าวว่า

((أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَادَ سَعْدَ بْنَ عِبَادَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - وَفِيهِ - حَتَّى مَرَّ بِمَجْلِسٍ فِيهِ أَخْلَاطٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ، وَلِلْمُشْرِكِينَ عِبَادَةٌ لِأَوْثَانٍ وَلِلْيَهُودِ..... فَسَلَّمَ عَلَيْهِمُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ وَقَفَ فَنَزَلَ، فَدَعَاهُمْ إِلَى اللَّهِ، وَقَرَأَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنَ...))

(متفق عليه)

ความว่า “ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ไปเยี่ยมสะอัด อิบนิ อุบาตะฮฺ จนกระทั่งผ่านสถานที่ที่มีทั้งมวลผู้ศรัทธา และผู้ตั้งภาคีที่กราบไหว้รูปปั้น อีกทั้ง

ชาวอิรวรมอยู่ด้วยกัน ท่านนบี ﷺ จึงให้สลามแก่พวกเขา หลังจาก
นั้นท่านก็หยุดแล้วก็เดินลงไปหาพวกเขา แล้วท่านก็ประกาศเชิญชวน
พวกเขาไปสู่อัลลอฮ์ ท่านได้อ่านอัลกุรอานให้พวกเขาได้รับฟัง”

(บันทึกโดย al-Bukhārī, 1990: 5663; Muslim, 1994: 1798)

1.2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สืบค้นโดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท
ดังนี้

1.2.3.1 เอกสารที่นำเสนอเกี่ยวกับมุอัลลัฟโดยตรง

เอกสารการประชุมสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับมุอัลลัฟ (มุสลิมใหม่) โดยตรงนั้น ผู้วิจัย
พบว่า มีเอกสารการประชุมสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับมุอัลลัฟในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกที่ได้กล่าวถึง
การขยายตัวเพิ่มขึ้นของมุอัลลัฟ การให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการของศาสนา
อิสลามอย่างต่อเนื่องและการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่มุอัลลัฟอย่างทั่วถึง ผู้วิจัยได้สืบค้นเอกสารที่
เป็นรายงานการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับมุอัลลัฟ ในการประชุมทางวิชาการภายใต้สโลแกน “สู่อ้อม
กอดของอิสลามในดูไบ” จัดโดย ศูนย์วัฒนธรรมอิสลาม มุฮัมมัด บินรอชิด ดูไบ สหรัฐอาหรับเอ
มิเรตต์เมื่อวันที่ 14 เมษายน ค.ศ. 2013 สรุปสาระในการประชุมครั้งนี้ (Islamic Affairs and
Charitable Activities Department in Dubai, 2013)⁶ ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

ในช่วงปี ค.ศ. 2009 - 2013 ชาวต่างชาติหลายพันคนจากหลายเชื้อชาติทั่วโลกได้
ประกาศตัวเข้ารับอิสลามในดูไบ สหรัฐอาหรับเอมิเรตต์ ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลให้พวกเขาเข้ารับอิสลามนั้น
ส่วนใหญ่แล้วเกิดขึ้นหลังจากที่ได้สัมผัสกับคำสอนของศาสนาอิสลามที่เปี่ยมล้นไปด้วยเมตตาธรรม
ไมตรีจิต ให้เกียรติในศาสนาอื่น เคารพในศักดิ์ศรีและวัฒนธรรมที่แตกต่าง เป็นศาสนาที่ส่งเสริมความ
เสมอภาคในหมู่มนุษย์ทุกคน อีกทั้งบางส่วนของที่ประกาศตนเข้ารับอิสลามนั้นเนื่องจากความไพเราะและ
อรรถรสของเสียงอะซานก้องกังวานมหานครดูไบและการต้อนรับที่อบอุ่นงดงามจากชาวมุสลิมใน
สหรัฐอาหรับเอมิเรตต์

รายงานในที่ประชุมได้ระบุว่า ในช่วงปี ค.ศ. 2009 - 2013 มีผู้คนกว่า 7,000 คน ที่
ไม่ใช่มุสลิมได้เดินเข้าสู่ประตูศูนย์วัฒนธรรมอิสลามมุฮัมมัด บินรอชิด เพื่อแสวงหาสิ่งที่พวกเขา
เรียกว่า ความรู้ และสาระประโยชน์จากคำบรรยายของนักวิชาการ การเข้าสู่อิสลามของผู้คนจำนวน
มากเช่นนี้ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการรณรงค์และทำงานในเชิงรุกอย่างหนักของศูนย์วัฒนธรรมอิสลาม

⁶ ที่มา: Islamic Affairs and Charitable Activities Department in Dubai (IACAD) สืบค้น วันที่ 25 พฤษภาคม 2559

การประกาศตัวเข้ารับอิสลามของพี่น้องจำนวนมากเกิดขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 2009 – 2013 มากกว่า 7,000 คน สรุปจำนวนได้ ดังนี้

ปี ค.ศ. 2009	มีผู้ประกาศเข้ารับอิสลาม จำนวน 1,059 คน
ปี ค.ศ. 2010	มีผู้ประกาศเข้ารับอิสลาม จำนวน 1,500 คน
ปี ค.ศ. 2011	มีผู้ประกาศเข้ารับอิสลาม จำนวน 1,380 คน
ปี ค.ศ. 2012	มีผู้ประกาศเข้ารับอิสลาม จำนวน 1,907 คน
ปี ค.ศ. 2013	มีผู้ประกาศเข้ารับอิสลาม จำนวน 2,115 คน

สตรีมูฮัลลัฟคนหนึ่งได้กล่าวในที่ประชุม เพื่อแสดงความชื่นชมและยกย่องความมุ่งมั่นความเพียรพยายามของเจ้าหน้าที่ศูนย์วัฒนธรรมในการให้คำแนะนำสำหรับผู้สนใจอิสลามในการเข้ามาศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับศาสนาที่เที่ยงแท้ เธอกล่าวว่า “ผู้ที่เข้าสู่ประตูของอิสลาม เขาจะพบกับความสงบสุขในหัวใจ ความสงบสุขภายใต้ร่มเงาของอิสลามและมั่นใจต่อความสุขในโลกนี้และโลกหน้า”

เอกสารการประชุมสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับมูฮัลลัฟ (มุสลิมใหม่) โดยตรงขั้นที่ 2 มาจากที่ประชุมสัมมนาทางวิชาการผู้สนใจอิสลามและนิทรรศการอารยธรรมอิสลาม จัดโดยสถาบันเพื่อการศึกษาผู้สนใจอิสลาม ประเทศนิวซีแลนด์⁷ ผู้วิจัยสรุปสาระการประชุมได้ ดังนี้

วันที่ 14 เมษายน ค.ศ. 2013 สถาบันเพื่อการศึกษาผู้สนใจอิสลาม ประเทศนิวซีแลนด์ได้จัดประชุมสัมมนาทางวิชาการภายใต้หัวข้อ “อิสลามวิถีแห่งสันติภาพและอารยธรรมอันงดงาม” ณ นครโอ๊คแลนด์ ประเทศนิวซีแลนด์ โดยได้รับความอนุเคราะห์จากองค์การสันนิบาตมุสลิมโลก การประชุมครั้งนี้ได้สรุปผลของสถาบันในการทำงานเผยแพร่ศาสนาอิสลามแก่ผู้สนใจอิสลามและเผยแพร่ภาพลักษณ์ที่ชาวสะอาดและถูกต้องบนทางสายกลางไม่สุดโต่งและไม่หย่อนยานหลังจากเหตุการณ์ 11 กันยายน จนถึงปี ค.ศ. 2013 มีผู้คนหลายเชื้อชาติต่างหลั่งไหลเข้ามาศึกษาเรียนรู้และแสวงหาสัจธรรมในอิสลามจากสถาบันแห่งนี้จำนวนมาก สาเหตุที่เป็นแรงบันดาลใจและโน้มน้าวให้พวกเขาเข้ารับอิสลามนั้น อันผลสืบเนื่องจากการเดินทางสู่การค้นพบสัจธรรมของอิสลามที่สะท้อนให้เห็นถึงคำสอนและศาสนาที่เคารพในสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ และคำสอนที่ปรากฏในพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานเป็นคำสอนที่ใสพิสุทธิ์ปราศจากความรุนแรงและความสุดโต่ง ไม่เหมือนดังเช่นที่โลกตะวันตกใส่โคล้และโจมตีอิสลามว่าเป็นศาสนาที่น่าหวาดกลัวและโหดร้ายทารุณ โดยในการประชุมครั้งนี้ได้รับเกียรติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรมนุษย์และชาติพันธุ์ของประเทศนิวซีแลนด์ เข้าร่วมประชุมสัมมนาพร้อมด้วยกงสุลวัฒนธรรมประเทศ

⁷ ที่มา : หนังสือพิมพ์อรัญญา ดิพิมพินประเทศซาอุดีอาระเบีย ปี ค.ศ. 2013 ข้อมูลวันที่ 25 พฤษภาคม 2559

ชาอู่อาระเบียและเจ้าหน้าที่ระดับสูงของประเทศนิวซีแลนด์และประเทศอื่น ๆ เข้าร่วมประชุมอย่างคับคั่ง

เอกสารการประชุมสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับมุอัลลัฟ (มุสลิมใหม่) โดยตรงขึ้นที่ 3 จากการประชุมเพื่อประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรต่าง ๆ ที่ทำงานเพื่อเผยแพร่อิสลามจัดโดยองค์การสันนิบาตมุสลิมโลก ผู้วิจัยสรุปสาระการประชุมได้ดังนี้⁸

องค์การสันนิบาตมุสลิมโลกเป็นแกนหลักในการจัดประชุมร่วมกับองค์กรและสมาคมต่าง ๆ ที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษาและเผยแพร่อิสลามให้แก่ผู้สนใจอิสลาม การประชุมครั้งนี้จัดขึ้นที่นครมาดีนะฮ์ ประเทศซาอุดีอาระเบียระหว่างวันที่ 4-6 เดือนญมาดี้อะเคเร ฮิจเราะฮ์ศักราช 1413 โดยมีภาคีเครือข่ายองค์กรและสมาคมต่าง ๆ จากกลุ่มประเทศอ่าวอาหรับเข้าร่วมประชุม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประสานความร่วมมือ แนะนำสมาคมและหน่วยงานงานต่าง ๆ ที่ทำงานในการเผยแพร่อิสลามในระดับภูมิภาคของกลุ่มประเทศอ่าวอาหรับและร่วมกำหนดยุทธศาสตร์ในการเชิญชวนและให้ความรู้แก่ผู้สนใจอิสลามทุกเชื้อชาติทุกภูมิภาคของโลกที่อาศัยอยู่ในกลุ่มประเทศอาหรับ

ประเด็นหลักในการประชุมครั้งนี้สรุปได้ดังนี้ : ณ วันนี้ประชาคมโลกกำลังเดินทางสู่การค้นหาลัทธิธรรมเพื่อเป็นทางรอดแห่งชีวิตและมุ่งมั่นหาหลักประกันที่มั่นคงในการดำเนินชีวิตที่ชาวโลกกำลังถวิลหา สูดทัยหลายคน หลายเชื้อชาติก็พบว่า อิสลามคือวิถีแห่งชีวิต เป็นศาสนาแห่งสันติภาพเป็นศาสนาที่โอบกอดความยุติธรรม ความเสมอภาค ภราดรภาพและไมตรีภาพแก่มวลมนุษยชาติ ที่มีหลักความเชื่อ หลักศรัทธา หลักปฏิบัติและหลักจริยธรรมที่สมบูรณ์แบบเป็นหลักคำจูนให้แก่มนุษย์ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

ในที่ประชุมได้มีมติร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์การเผยแพร่อิสลามและรูปแบบการนำเสนอองค์ความรู้แก่ผู้สนใจอิสลามรวมถึงแนวทางการดูแลให้ความช่วยเหลือด้วยหลักประกันทางสังคม เศรษฐกิจ และกฎหมายอย่างจริงจัง ตลอดจนการจัดสวัสดิการอื่น ๆ ที่พวกเขาพึงได้ โดยมีกองทุนสวัสดิการสังคมเพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงในชีวิตและดำรงอัตลักษณ์แห่งความเป็นมุสลิมตลอดไป

1.2.3.2 เอกสารที่นำเสนอเกี่ยวกับมุอัลลัฟโดยอ้อม

ก. ตำราตัฟซีร์

ผู้วิจัยได้ศึกษาตำราที่เกี่ยวข้องกับมุอัลลัฟในตำราตัฟซีร์ อัญญาอะบะรียี เกี่ยวกับมุอัลลัฟ พบว่า อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

⁸ ที่มา : จากหนังสือพิมพ์อัร-ริยาฎ ดิหมฟีในประเทศซาอุดีอาระเบีย ประจำปีฮิจเราะฮ์ศักราช 1413 ข้อมูลวันที่ 25 พฤษภาคม 2559

﴿ إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي
الرِّقَابِ وَالْغَارِمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَلِلَّهِ عَلَيْهِمُ
حَكِيمٌ ﴾

(التوبة: 60)

ความว่า “แท้จริงทานทั้งหลาย นั้น สำหรับบรรดาผู้ที่ยากจน และ
บรรดาผู้ที่ขัดสน และบรรดาเจ้าหน้าที่ในการรวบรวมมัน และบรรดาผู้
ที่หัวใจของพวกเขาสนิทสนม และในการไถ่ทาส และบรรดาผู้ที่หนีสิน
ล้นตัว และในทางของอัลลอฮ์ และผู้ที่อยู่ในระหว่างเดินทาง ทั้งนี้เป็น
บัญญัติอันจำเป็นซึ่งมาจากอัลลอฮ์ และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้
ทรงปรีชาญาณ”

(อัตเตาบะฮ์: 60)

อิมามอฏเฐาะบะรียฺ ได้บรรยายอธิบายโองการดังกล่าวนี้ไว้ในตีฟฮ์อฏเฐาะบะรียฺของ
ท่าน มีบทสรุปได้ดังนี้ “อิสลามเป็นศาสนาที่ให้ความสำคัญอย่างยิ่งยวดกับมุอัลลัฟเนื่องจากเป็นกลุ่ม
บุคคลที่ถูกระบุไว้ในอัลกุรอานในแง่ของสิทธิที่พึงได้รับในเรื่องของชะกาต แม้เขาจะเป็นผู้ที่มีฐานะ
ร่ำรวยก็ตาม ทั้งนี้เพื่อเป็นการรื้อยรัดถักทอหัวใจของเขาให้มีที่ปักพียงเกิดความมั่นคงเข้มแข็งต่อ
อิสลาม อีกทั้งทำให้เขามีความรู้สึกว่า อิสลามเป็นศาสนาที่มอบสวัสดิการให้แก่หมู่คนทุกระดับชั้น
ตามกรอบที่อิสลามได้กำหนดสำหรับผู้ที่มิสิทธิได้รับชะกาต 8 จำพวก ท่านอิมามอฏเฐาะบะรียฺได้
บรรยายอธิบายว่า มุอัลลัฟ หมายถึง กลุ่มคนที่หัวใจของเขาโน้มน้าวเข้าสู่อิสลามที่ถูกตราไว้ในบทบัญญัติ
ของศาสนาอิสลามทุกยุคทุกสมัยเกี่ยวกับสิทธิของมุอัลลัฟในเรื่องของชะกาต” (al-Tabarī, 1994:
5/223)

ข. ตำราหะดีษ

ผู้วิจัยได้ศึกษาตำราที่เกี่ยวข้องกับมุอัลลัฟในตำราหะดีษซุหฺรฺ อันนะวะวียฺเศาะฮิหฺ
มุสลิมที่กล่าวถึงความประเสริฐและผลตอบแทนสำหรับผู้ประกาศตนเข้ารับอิสลาม ด้วยการกล่าว
ปฏิญาณตนสองประโยคว่า “อัสฮะดฺ อันลา อีลาฮะ อิลลัลลอฮฺ วะอัสฮะดฺอันนะ มุฮัมมัดร์ เราะสุ
ลุลลอฮฺ” ซึ่งมีความหมายว่า “ฉันขอปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ ﷻ และท่านนบี
มุฮัมมัด ﷺ เป็นศาสนทูตของพระองค์”

การยืนยันถ้อยคำอันยิ่งใหญ่นี้ ควรที่จะมีพยานชายรู้เห็นอย่างน้อย 2 คน เพื่อยืนยัน
ในการเข้ารับอิสลาม ดังนั้น เมื่อบุคคลใดได้ประกาศตัวเข้ารับอิสลามแล้ว อัลลอฮฺ ﷻ จะลบล้าง

ความผิดบาปที่ผ่านมาให้แก่เขา และได้รับการอภัยโทษจากพระองค์ และความดีที่เคยกระทำก่อนเข้ารับอิสลามนั้นยังคงอยู่ตลอดไป ดังที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวว่า

((عَنْ ابْنِ شِهَابٍ، قَالَ أَخْبَرَنِي عُرْوَةُ بْنُ الزُّبَيْرِ، أَنَّ حَكِيمَ بْنَ حِزَامٍ، أَخْبَرَهُ أَنَّهُ، قَالَ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَيُّ رَسُولِ اللَّهِ أَرَأَيْتَ أُمُورًا كُنْتُ أَتَّخِذُ فِي الْجَاهِلِيَّةِ مِنْ صَدَقَةٍ أَوْ عِتَاقَةٍ أَوْ صِلَةٍ رَجِمَ أَفِيهَا أَجْرُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ "أَسَلَّمْتَ عَلَيَّ مَا أَسَلَّمْتَ مِنْ خَيْرٍ")

(رواه مسلم : 222/1994)

ความว่า “จากอิบนิชิฮาบ รายงานว่า อูรวะฮฺ อิบดุลซุบัยรฺ ได้บอกกับฉันว่า แท้จริง หะกิม อิบนู ฮิซาม ได้เล่าว่า เขาได้กล่าวทูลถามท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ว่า โอ้ท่านศาสนทูตแห่งอัลลอฮฺ ได้โปรดบอกฉันเถิดว่า การหลีกหนีการทำบาปและการทำความดีของฉันในยุคก่อนอิสลาม เช่น การบริจาคการปล่อยทาส และการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับเครือญาตินั้น จะมีภาคผลตอบแทนกับฉันไหม? ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ตอบว่า เจ้าได้รับอิสลามพร้อมกับ (รับภาคผลของ) คุณงามความดีในอดีตด้วย”

(หะดีษบันทึกโดย Muslim หมายเลข 1994: 222)

ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ กล่าวว่า

((أَخْبَرَنِي عُرْوَةُ بْنُ الزُّبَيْرِ، أَنَّ حَكِيمَ بْنَ حِزَامٍ، أَخْبَرَهُ أَنَّهُ قَالَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَرَأَيْتَ أُمُورًا كُنْتُ أَتَّخِذُ فِي الْجَاهِلِيَّةِ هَلْ لِي فِيهَا مِنْ شَيْءٍ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ "أَسَلَّمْتَ عَلَيَّ مَا أَسَلَّمْتَ مِنْ خَيْرٍ وَالَّتِي كُنْتُ التَّعْبُدُ")

(رواه مسلم : 223/1994)

ความว่า “อูรวะฮฺ อิบดุลซุบัยรฺ ได้บอกกับฉันว่า หะกิม บินฮิซาม ได้บอกกับเขาว่า เขาได้กล่าวทูลถามท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ว่า โอ้ท่านศาสนทูตแห่งอัลลอฮฺ โปรดบอกฉันเถิดถึงกิจกรรมที่ฉันหลบหลีกไม่กระทำ ความผิดบาปในยุคก่อนอิสลาม จะมีภาคผลตอบแทนใด ๆ กับฉันไหม? ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ตอบกับเขาว่าเจ้าได้รับอิสลามพร้อมกับ

(ได้รับภาคผลในการทำ) คุณงามความดีในอดีตและการหลีกเลี่ยงการทำ
ความผิดก็ (ถูกนับว่า) เป็นอียาตะฮฺ (เมื่อมารับอิสลาม) เช่นกัน”

(หะดีษบันทึกโดย Muslim หมายเลข 1994: 223)

ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ กล่าวว่า

((عَنْ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ قُلْنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ أَنْتَ أَخَذْتَنَا فِي الْجَاهِلِيَّةِ قَالَ "مَنْ
أَحْسَنَ فِي الْإِسْلَامِ لَمْ يُؤَاخِذْ بِمَا عَمِلَ فِي الْجَاهِلِيَّةِ. وَمَنْ أَسَاءَ فِي الْإِسْلَامِ
أُخِذَ بِالْأَوَّلِ وَالْآخِرِ))

(رواه مسلم : 222/218)

ความว่า “อับดุลลอฮฺ อิบนิ มัสอูด เล่าว่า พวกเราเหล่าเศาะหาบะฮฺได้
ทูลถามท่านเราะสูลว่า โอ้ท่านศาสนทูตแห่งอัลลอฮฺ พวกเราจะถูก
ลงโทษหรือไม่ในความผิดบาปที่พวกเราเคยกระทำมา ในยุคก่อน
อิสลาม ท่านตอบว่า ผู้ใดก็ตามที่เข้ารับอิสลามและครองตัวอยู่บน
แนวทางนั้น ความผิดบาปที่เขาเคยกระทำมาในยุคก่อนอิสลาม แน่
แท้ อัลลอฮฺทรงลบล้างความผิดบาปให้แก่เขาจนหมดสิ้น แต่ผู้ใดกระทำ
ความผิดบาปหลังจากรับอิสลามแล้ว กิจการงานของเขาจะถูกคิดบัญชี
ตั้งแต่เริ่มต้น (เข้ารับอิสลาม) และหลังจากนั้น”

(หะดีษบันทึกโดย Muslim หมายเลข 1994: 218)

ค. ตำราประวัติศาสตร์อิสลาม

ผู้วิจัยได้ศึกษาตำราที่เกี่ยวข้องกับมุอัลลัฟในตำราประวัติศาสตร์อิสลามหลายเล่มที่
ระบุถึงการประกาศเผยแผ่อิสลามของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ดังเช่น ตำรา อัลสิเราะฮฺ อันนะบะวียะฮฺ ซึ่ง
มีบทสรุป ดังนี้

อัลลอฮฺ ﷻ ได้แต่งตั้งท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เป็นเราะสูลของพระองค์เพื่อทำหน้าที่เชิญ
ชวนมนุษยชาติสู่การศรัทธาในศาสนาอิสลาม และยึดมั่นในเอกภาพต่ออัลลอฮฺ โดยปราศจากภาคีใด
ๆ ทั้งสิ้น ท่านทำหน้าที่ในการเชิญชวนชาวกูร็อยฮฺที่นครมักกะฮฺเป็นระยะเวลา 13 ปี มีขั้นตอน วิธีการ
รูปแบบและระดับการตะอวะฮฺที่ท่านได้กำหนดไว้เป็นต้นแบบ โดยผู้วิจัยสรุปได้ ดังนี้

(1) บุคคลใกล้ชิด เมื่ออายุของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ 40 ปี ท่านได้รับการแต่งตั้ง
เป็น ศาสนทูตผู้ประกาศศาสนาในเบื้องต้นท่านได้เริ่มประกาศแบบลับ ๆ ด้วยการเทศนาคำสอนของ

อิสลามและเชิญชวนประชาชนเมืองมักกะฮ์สู่การให้เอกภาพต่ออัลลอฮ์ ท่านจุดประกายการตะอวะฮ์ในเบื้องต้น ด้วยการเชิญชวนในหมู่เครือญาติ หลังจากนั้นก็ประกาศเชิญชวนสู่มิตรสหายและเพื่อนสนิท และค่อย ๆ แผ่ขยายออกไปโดยพิจารณาถึงบริบทและสถานการณ์ การประกาศคำสอนของท่านเน้นในเรื่องการให้เอกภาพต่อพระเจ้าอันเป็นหลักเตาฮีดซึ่งเป็นแก่นแกนสำคัญของศาสนาอิสลาม ท่านประกาศให้ประชาชนยุติอย่างสิ้นเชิงในการบูชารูปปั้นและเจว็ดต่าง ๆ ซึ่งชาวมักกะฮ์ส่วนใหญ่ในยุคนั้นได้นำสิ่งเหล่านั้นมากราบไหว้และนำมาเป็นสรณะแห่งชีวิต แม้แต่ในรายรอบวิหารกะบะฮ์ก็มีรูปบูชามากกว่า 300 รูปมาประดิษฐานไว้ เมื่อสถานการณ์เป็นเช่นนี้ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ก็ทำการตะอวะฮ์บุคคลใกล้ชิดตัวท่านของท่านก่อนเป็นอันดับแรก ได้แก่ ท่านหญิงเคาะดีญะฮ์ ﷺ ซึ่งเป็นภรรยาคนแรกของท่านเอง หลังจากที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ประกาศเชิญชวนแล้ว นางก็ไม่รีรอแต่ประการใด นางก็เลื่อมใสศรัทธาทันที ในการให้เอกภาพต่ออัลลอฮ์ ﷻ นางเป็นสตรีคนแรกที่เข้ารับอิสลามจากการเชิญชวนของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ นอกจากท่านหญิงเคาะดีญะฮ์ ﷺ แล้วก็มีบุคคลใกล้ชิดท่านอีกที่ตอบรับคำประกาศเชิญชวนของท่าน คือ ท่านซัยยิด อิบнуฮาริษะฮ์ ﷺ ซึ่งเป็นบุตรบุญธรรมของท่านนบี ﷺ ได้เข้ารับอิสลามในทันที (Mustafa Al-sibaei, 2011: 24)

(2) มิตรสหาย บุคคลแรกที่เข้ารับอิสลามในกลุ่มผู้ใหญ่หรือบุคคลทั่วไปจากบรรดามิตรสหายของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ในช่วงแรกแห่งการประกาศศาสนาอิสลาม คือ ท่านออบูบักร ﷺ ท่านเป็นพ่อค้าที่มีสติปัญญาและความคิดที่เฉียบคมลุ่มลึก อีกทั้งท่านมิได้เป็นเครือญาติใกล้ชิดกับท่านนบี ﷺ แต่อย่างไร (Mustafa Al-sibaei, 2011: 26)

(3) กลุ่มวงศาคนาญาติ ท่านอะลี อิบну อบีฏอลิบ ﷺ เป็นบุคคลแรกที่ได้เข้ารับอิสลามในกลุ่มเยาวชน ท่านเป็นบุตรลุงของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ นับเป็นเครือญาติใกล้ชิดของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และเป็นบุคคลแรกที่ได้เข้ารับอิสลามในกลุ่มเยาวชน และในปีที่ 6 แห่งการเผยแผ่ศาสนาอิสลามของท่านนบี ﷺ เป็นปีแห่งการประกาศชัยชนะ เนื่องจากท่านฮัมซะฮ์ ﷺ ลุงของท่านนบี ได้เข้ารับอิสลาม เพราะท่านเป็นบารมีชนผู้ทรงอิทธิพล มีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวและเป็นที่ยอมรับของผู้คนในนครมักกะฮ์ ครั้นเมื่อการประกาศศาสนาของท่านนบี ได้แผ่ขยายเข้าสู่พื้นที่หลายจุดของนครมักกะฮ์ ทำให้มีผู้เลื่อมใสเข้ารับอิสลามมากขึ้นทุกวัน ชาวกูร็อยฮ์ในมักกะฮ์จึงรวมพลังขัดขวางเผ่าฮาซิมทุกวิถีทาง ซึ่งเป็นเผ่าที่มาจากตระกูลของท่านนบี ﷺ โดยการตัดความสัมพันธ์ในทุก ๆ ด้านและคว่ำบาตร ห้ามทำการซื้อขายและมอบอาหารใด ๆ ให้กับเผ่าฮาซิม ทำให้สถานการณ์ลำบากตกอยู่ในภาวะวิกฤต ขาดแคลนปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เป็นเวลานานถึง 3 ปี ที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และเหล่าผู้ร่วมในอุดมการณ์ถูกทดสอบอย่างหนักหน่วงที่ต้องตกอยู่ในสภาพเช่นนี้ แต่ท่านก็ไม่เคยระท้อท้อและไม่เคยสิ้นหวังในความเมตตาและการช่วยเหลือจากอัลลอฮ์ ﷻ (Mustafa Al-sibaei, 2011: 31)

(4) กลุ่มกูร็อยซ พวกกูร็อยซปฏิบัติการต่อต้านการแผ่ขยายของอิสลาม โดยเพิ่มทวีความรุนแรงมากขึ้น เมื่อพวกเขาเห็นท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และเหล่าเศาะหาบะฮ์ของท่าน ﷺ ยืนยันหยั่งอานมั่นคงในหลักความเชื่อความศรัทธาที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้นำมาประกาศ พวกเขาจึงหันมาใช้มาตรการขั้นเด็ดขาดโดยการจับทรมานและกักขังเศาะหาบะฮ์ ที่เป็นกลุ่มคนอ่อนแอ และพวกทาสบุคคลเหล่านี้ถูกจับไปทรมานอย่างแสนทรมานให้แก่กายนอนท่ามกลางแสงแดดอันร้อนระอุบนสันทรายและบนเนินหิน และกลุ่มชนที่ถูกจับทรมานถูกปิดกั้นมิให้นำอาหารและน้ำไปให้บริโภคน้ำดื่ม ดังที่พวกเขากระทำการลงโทษทรมานต่อท่านบิลาลและท่านอื่น ๆ จนไม่อาจทนต่อบาดแผลและความเจ็บปวดได้ ทำให้บุคคลเหล่านี้ต้องจบชีวิตลงอย่างน่าอนาถ เช่น ครอบครัวของอัมมาร อิบน์ยาสีร์ เป็นต้น (Mustafa Al-sibaei, 2011: 32)

แม้กระแสแห่งการต่อต้านจากฝ่ายแกนนำกูร็อยซ จะคุกคามการตะวะฮ์ฮ์ของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ อย่างหนักหนาสาหัสสักปานใดก็ตาม ก็ยังทำให้ชาวกูร็อยซอื่น ๆ อีกหลายคนที่ได้รับข่าวการเผยแพร่ประกาศศาสนาของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ต่างหลั่งไหลเข้ารับศาสนาอิสลามกัน เช่น ท่านอุษมาน อิบน์ อัฟฟาน ท่านซุเบร อิบน์อาวาม ท่านอัศดุรเราะหมาน อิบน์อาฟ ท่านสะอูด อิบน์อับดุลวะกกีล ท่านฎ็อลหะฮ์ อิบน์อุบัยดิลลาฮ์ ท่านอัลอัครอม อิบน์อบิลอัครอม ท่านอบูอุบัยดะฮ์ อิบน์ญัรรอหุ เป็นต้น (Mustafa Al-sibaei, 2011: 33)

(5) ชาวมักกะฮ์ เมื่อปีแห่งการพิชิตนครมักกะฮ์ในปีฮิจเราะฮ์ศักราชที่ 8 ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้นำกองกำลังมุสลิมจำนวน 10,000 นาย เดินทางออกจากนครมะดีนะฮ์มุ่งหน้าสู่นครมักกะฮ์ เพื่อพิชิตนครมักกะฮ์ เมื่อกองกำลังมุสลิมเดินทางเข้ามาใกล้นครมักกะฮ์ ในขณะนั้นเองมีผู้นำกูร็อยซโดยการนำของ ออบูสุฟยานกำลังออกลาดตระเวนอยู่ ได้มองเห็นกองกำลังของมุสลิมกำลังมุ่งหน้าสู่นครมักกะฮ์ ออบูสุฟยานจึงรีบรุดเดินทางกลับเข้านครมักกะฮ์ เพื่อป่าวประกาศให้ชาวมักกะฮ์ยอมจำนน วางอาวุธและห้ามมิให้ทำการต่อต้านใด ๆ ทั้งสิ้น เมื่อกองกำลังประชิดตัวเมือง ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้กระจายกองกำลังเข้าล้อมนครมักกะฮ์ทุกทิศทางและบางส่วนก็ประชิดเข้าตัวเมืองมักกะฮ์ และท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้กำชับห้ามมิให้สังหารเช่นฆ่าผู้ใด นอกจากในกรณีที่ฝ่ายกูร็อยซมักกะฮ์ขัดขวางต่อต้านและสังหารฝ่ายมุสลิมก่อน เมื่อกองกำลังฝ่ายมุสลิมเข้ายึดพื้นที่ชั้นในนครมักกะฮ์ได้แล้ว ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้เข้าไปในนครมักกะฮ์ ท่านได้ประกาศเจตนารมณ์ที่สื่อถึงความเมตตา และได้รับความปลอดภัยและได้รับการคุ้มครองแก่ทุกคน ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ประกาศว่า ผู้ใดที่หลบซ่อนตัวอยู่ในเคหสถานบ้านเรือนของตนเอง ผู้นั้นก็จะได้รับความปลอดภัยและคุ้มครอง และผู้ใดก็ตามที่เข้าไปในบ้านของออบูสุฟยาน เขาผู้นั้นจะได้รับการคุ้มครองและความปลอดภัย และผู้ใดเข้าไปในมัสยิดอัลหะรอหม เขาก็จะได้รับความปลอดภัยและผู้ใดวางอาวุธเขาก็เป็นผู้ที่ได้รับความคุ้มครองและความปลอดภัยเช่นกัน (Mustafa Al-sibaei, 2011: 47)

ตำราอุศลุตุดีน ผู้วิจัยได้ศึกษาตำราที่เกี่ยวข้องกับมุอัลลัฟในตำราอุศลุตุดีน เช่น ตำราซัรห อลอะเกีตะฮ อัญญาอะฮาวียะฮ ที่กล่าวถึงความประเสริฐของผู้ที่ปฏิญาณตนสองประโยค เพื่อยืนยันในความเป็นเอกภาพของอัลลอฮ ﷻ ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ กล่าวว่า

((مَأْمِنٌ أَحَدٌ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ صِدْقًا مِنْ قَلْبِهِ
إِلَّا حَرَّمَهُ اللَّهُ عَلَى النَّارِ))

ความว่า “ไม่มีคนหนึ่งคนใดที่กล่าวถ้อยคำปฏิญาณตนว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮและแท้จริงท่านนบีมุฮัมมัดนั้นเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ ด้วยหัวใจที่สัจจะบริสุทธิ์ นอกจากพระองค์ทรงคุ้มครองเขาให้รอดพ้นจากไฟนรก”

(บันทึกโดย al-Bukharī, 1990: 128; Muslim, 1994: 32)

ง. ตำราฟิกฮ

ผู้วิจัยได้ศึกษาตำราฟิกฮ (นิติศาสตร์อิสลาม) เกี่ยวกับมุอัลลัฟ พบว่า ตำราฟิกฮได้กล่าวถึงมุอัลลัฟในแง่ของสิทธิที่พึงได้รับเกี่ยวกับชะกาดตามบทบัญญัติของศาสนาอิสลามที่พระองค์อัลลอฮ ﷻ ได้ระบุไว้ในอัลกุรอาน เช่น ตำราฟิกฮซุนนนะฮ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ว่า มุอัลลัฟ หมายถึงผู้ที่หัวใจของเขาต้องการที่พึ่งพิง หรือฝากฝังในศาสนาอิสลามเพื่อให้เกิดความมั่นคง อันเนื่องจากการเข้ารับอิสลามใหม่ ๆ หรือต้องการปลอดภัยด้วยสิทธิประโยชน์ที่ได้รับการคุ้มครองจากมุสลิมด้วยเหตุนี้เอง บรรดานักนิติศาสตร์อิสลามได้แบ่งกลุ่มชนเหล่านี้ออกเป็นมุสลิมและชนต่างศาสนิกที่พึงได้รับจากสิทธิดังกล่าว สำหรับมุสลิมนั้นสิทธิในชะกาดที่เขาพึงได้รับโดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) กลุ่มชนที่มาจากชนระดับแนวหน้าของผู้นำมุสลิม ซึ่งพวกเขาจะมีมิตรสหายที่เป็นชนต่างศาสนิก หากชะกาดถูกนำไปมอบให้พวกเขาแล้ว หวังว่าเขาจะเข้ารับศาสนาอิสลาม ดังเช่นท่าน อับูบักร อัศคีดีก ได้มอบชะกาดแก่ อะดี อิบน์ ฮาติม และชะบ์รกออน อิบน์ บะดร์ โดยที่ทั้งสองเข้ารับนับถืออิสลาม ในสภาพที่บุคคลทั้งสองนั้นมีตำแหน่งฐานะอันมีเกียรติและสูงส่งในเผ่าของเขา

2) ระดับหัวหน้าของชาวมุสลิมที่อิมานยังอ่อนแอ หากชะกาดถูกนำไปมอบให้เขาแล้วจะทำให้อิมานของพวกเขาเพิ่มพูนและมีความมั่นคงแข็งแกร่ง และยังเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้เขามีความมุ่งมั่นที่จะต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮ ﷻ และปกป้องอิสลาม

3) นักรบมุสลิมที่ประจำการอยู่ตามจุดล่อแหลมตามชายแดนอันไกลโพ้นที่ประชิดกับศัตรู เพื่อปกป้องดินแดนและมาตุภูมิเมื่อศัตรูเข้าโจมตี

JOHN F. KENNEDY LIBRARY
PRINCE OF SONGKLA UNIVERSITY
PATTANI THAILAND

4) กลุ่มชนมุสลิมที่ต้องการเอาชนะกาดมาเป็นวิถีแห่งสันติเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาภายในชาติ สรรสร้างสามัคคีปรองดองของคนในชาติ และยังมีส่วนช่วยเหลือรัฐบาลในการสร้างความสามัคคี ความมั่นคงให้แก่ประเทศชาติอีกด้วย (Saiyid Sabik, 1/235-236)

สำหรับชนต่างศาสนิกนั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) ผู้ที่เราหวังว่าเขาจะศรัทธาด้วยการจ่ายชะกาดให้เขา เพื่อสร้างความสนิทสนม เช่น คีอฟวาน อิบนูมุฮัมยยะฮฺ ผู้ที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ให้สัญญาความปลอดภัยในวันพิชิตนครมักกะฮฺ และให้เวลา 4 เดือน เพื่อให้พิจารณาตัวเองและตัดสินใจเลือกทางเดินแก่ตัวเอง หลังจากนั้นเขาก็เข้ารับนับถือศาสนาอิสลามและอุทิศตนร่วมสงครามหุเนน เคียงบ่าเคียงไหล่กับบรรดามุสลิม และท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ยืมอาวุธจากคีอฟวานเพื่อออกไปสงครามหุเนน กระทั่งได้รับชัยชนะในสงครามครั้งนี้ ท่านนบี ﷺ ได้มอบทรัพย์สินจากทรัพย์สินสงครามเป็นอัฐที่บรรทุกสัมภาระเป็นจำนวนมากที่อยู่ในหุบเขาให้แก่คีอฟวาน และท่านนบี ﷺ กล่าวว่า นี่เป็นทรัพย์สินสงครามที่ข้าพเจ้าได้มอบให้แก่ผู้ที่ไม่กลัวความยากจน เมื่อคีอฟวานได้ยินเช่นนั้นเขาได้กล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ﷻ อันที่จริงมุฮัมมัด ﷺ ได้ประทานทรัพย์สินเหล่านี้ให้แก่ฉัน ท่านทั้งหลายพึงทราบเถิดว่ามุฮัมมัด ﷺ นั้นเป็นคนที่ฉันชิงชังเกลียดที่สุด แต่มุฮัมมัด ﷺ ก็ยังคงมอบทรัพย์สินสงครามนี้ให้ฉัน จนกระทั่ง ณ บัดนี้มุฮัมมัด ﷺ กลายเป็นคนที่ฉันรักมากที่สุด

2) กลุ่มคนที่เป็นคนบาปที่ประพฤดิชั่ว ซึ่งเป้าหมายในการมอบชะกาดให้เขานั้น เพื่อหวังว่าเขาจะตเว้น ละเลิกพฤติกรรมอันเลวร้ายนั้นได้ บรรดาปวงปราชญ์หลายท่าน เช่น อิมามมาลิก อิมามอะหมัด ได้กล่าวว่า เป็นที่อนุญาตให้มอบชะกาดให้คนที่ทำความชั่วได้ ทั้งนี้เพื่อให้หัวใจของเขาพลิกผันเกิดความสำนึกในคุณค่าของชะกาดที่แผ่ความเมตตาเอื้ออารีแก่เขา กลับตัวกลับใจสู่เส้นทางของศาสนาอิสลามต่อไป ส่วนอิมามชาฟีอี ได้กล่าวว่า ไม่อนุญาตนำชะกาดไปมอบให้แก่ชาวปฏิเสธศรัทธา ส่วนคนชั่วคนบาปนั้นให้มอบชะกาดให้ได้ทั้งนี้เพื่อประสานจิตใจของเขาให้ละวางความชั่ว (Sayid Sābik, 1986: 1/ 237)

1.2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับมุอัลลัฟ พบว่า มีวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ มีดังต่อไปนี้

มุฮัมหมาดอาหลี มาลีนี (2557) ได้ศึกษาเรื่อง มุสลิมใหม่ (มุอัลลัฟ) กับการปรับตัวหลังการเปลี่ยนศาสนา กรณีศึกษา "จีนมุอัลลัฟในมาเลเซีย" เป็นวิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ผลการศึกษามีข้อค้นพบ ดังนี้

1) การปรับตัวของจีนมุอัลลัฟนั้นแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ การปรับตัวในระดับส่วนบุคคลและการปรับตัวในระดับสาธารณะ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ได้รับการยอมรับในสังคมมาเลเซีย

0
1701
2562

เพื่อสร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้ปรากฏในสังคมมาเลเซียว่าแม้ตนเองจะเปลี่ยนศาสนาเดิมเป็นศาสนาอิสลามแล้วก็ตามแต่ตนเองก็จะยังคงเป็นชาวจีนโดยชาติพันธุ์ ในขณะที่เดียวกันตนก็จะยังคงดำรงสถานะความเป็นมุสลิมผู้ศรัทธาตลอดไป

2) ปัจจัยเสริมต่อการปรับตัวของจีนมุสลิมในมาเลเซีย คือ นโยบายของรัฐบาลและกรมศาสนารวมถึงความเข้าใจและความเห็นอกเห็นใจที่ชาวมลายูมุสลิมมีต่อจีนมุสลิมซึ่งเป็นมุสลิมใหม่ หากจีนมุสลิมได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากรัฐบาลและกรมศาสนาและชาวมลายูมุสลิมแล้ว การปรับตัวของจีนมุสลิมก็จะได้รับการยอมรับมากขึ้นในสังคม

3) ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการปรับตัวของชาวจีนมุสลิมในมาเลเซีย คือ การถูกต่อต้านจากชุมชนชาวจีนและการปิดพื้นที่ไม่ยอมรับของชุมชนมลายู ด้วยปัจจัยดังกล่าวนี้เองจีนมุสลิมจึงต้องใช้เวลาในการปรับตัวแบบค่อยเป็นค่อยไป ทั้งนี้เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากทั้งสองฝ่าย ดังนั้นจีนมุสลิมจึงต้องปรับตัวระหว่างอัตลักษณ์ทางศาสนาใหม่กับอัตลักษณ์เดิมแห่งความเป็นจีนในศาสนาเดิมหลังเปลี่ยนศาสนาเพื่อให้สอดคล้องกับศาสนาอิสลามเป็นสำคัญ

มนูญ โตะอะจ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเรียนรู้และการสื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นมุสลิมของมุสลิมในเขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบทของไทยประจำปี ซึ่งเป็นดุซงึนนิพนธ์นิตเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผลการศึกษามีข้อค้นพบในงานวิจัยฉบับนี้มี 2 ประเด็น ดังนี้

1) พฤติกรรมการเรียนรู้และการแสดงออกของมุสลิมในความเป็นมุสลิมในเขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบทของไทยแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ประกอบไปด้วย การเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนทางด้านอารมณ์และความรู้สึก การปรับเปลี่ยนทางด้านความเชื่อและทัศนคติ ความรู้ ความคิดเห็นและบุคลิกภาพ ดังนั้นพฤติกรรมการเรียนรู้และการแสดงออกของมุสลิมในความเป็นมุสลิมในเขตชุมชนเมือง ผลการศึกษพบว่า มุสลิมมีการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนอารมณ์ และความรู้สึกนึกคิดให้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นเพื่อให้เกิดการยอมรับ ปรับเปลี่ยนความเชื่อ ทัศนคติ ความรู้ ความคิดเห็นและบุคลิกภาพเพื่อให้เข้ากับบุคคลและสังคม

2) ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างมุสลิมกับบุคคลในครอบครัว ชุมชนและสังคม ในมิติแห่งการเรียนรู้และการแสดงออกของมุสลิมในความเป็นมุสลิม ในเขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบทไทย จากการศึกษาพบว่า บริบทของชุมชนมุสลิมทั้งในเขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบทไทยมีความสอดคล้องกัน ในด้านการดำเนินชีวิตตามกรอบของศาสนาอิสลาม โดยยึดถือคัมภีร์อัลกุรอานและแบบอย่างจากท่านนบีมุฮัมมัดเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ส่งผลให้ชุมชนและสังคมของมุสลิมไม่ว่าที่ไหนก็ตามมีลักษณะความเป็นอนุรักษนิยมและเคร่งครัดในหลักการของศาสนาอิสลามเป็นอย่างมาก

อย่างไรก็ตาม วิถยานิพนธ์หัวข้อเรื่องนี้มี ความแตกต่างกับวิถยานิพนธ์ที่ได้กล่าวข้างต้น คือ ด้านพื้นที่ สภาพแวดล้อมของมุสลิมและการดูแลในเรื่องการให้ความรู้และการให้ชะกาด

และด้านองค์กรศาสนา ที่อิมามและคณะกรรมการมัสยิดติดตามผลการเรียนรู้หลักพื้นฐานอิสลามของ มุอัลลัฟ

1.2.5 เอกสารการสัมมนาวิชาการที่เกี่ยวข้อง

การสัมมนาวิชาการระดับนานาชาติ เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2550 ณ โรงแรมแกรนด์ปาร์ค อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบประเด็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา ดังนี้

อุทัย ดุลยเกษม (2550) ได้กล่าวรายงานในการสัมมนาวิชาการครั้งนี้ว่า เมื่อพูดถึงอิสลามจะต้องเข้าใจในตัวของมุสลิมและบริบทอื่น ๆ ของมุสลิมด้วย ไม่ว่าจะสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง ในขณะที่ตัวมุสลิมเองก็ต้องมีความเข้าใจในบริบทของสังคมอื่น ๆ ที่กว้างขวางอีกด้วย ไม่เฉพาะแต่ในเรื่องหลักการของศาสนาอิสลามเท่านั้น แต่ความแตกต่างระหว่างกลุ่มคน เป็นเรื่องที่มีอยู่ในทุกสังคม แม้แต่ในคนกลุ่มเดียวกันก็มีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะมุสลิม ซึ่งมีความหลากหลาย มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เพราะฉะนั้นแทนที่จะทำให้เขาคิดเหมือนกับเราก็ควรจะยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่างนั้น แล้วเคารพในความแตกต่างกันอันจะนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความต่างกันได้อย่างมีความสุข

อัมพร หมาดเด็น (2550) ได้กล่าวในการสัมมนาวิชาการระดับนานาชาติ เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550 ณ โรงแรมแกรนด์ปาร์ค อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในรายงานการศึกษาหัวข้อเรื่อง “พื้นที่ทางสังคมระหว่างคนมุสลิมและคนต่างศาสนาในภาคใต้: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการแต่งงานระหว่างคนต่างศาสนา” พบว่า จากการเก็บข้อมูลในการสอบถามอิมาม ซึ่งดำรงสถานะผู้นำศาสนาอิสลามในชุมชน ซึ่งต้องทำหน้าที่เป็นสักขีพยานในการปฏิญาณตนเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามและการแต่งงาน จากการศึกษาพบว่า การแต่งงานระหว่างคนต่างศาสนาในจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดภูเก็ต มีถึงหมู่บ้านละ 20-30 คน ในช่วง 5-10 ปี ที่ผ่านมา จำนวนนี้น่าจะใกล้เคียงกับจังหวัดอื่น ๆ ในภาคใต้ตอนบนและกรุงเทพมหานคร ส่วนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ในเขตชุมชนเมืองมีตัวเลขชนต่างศาสนิกเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามโดยผ่านการแต่งงานอยู่ที่ 2-3 คน ส่วนในพื้นที่ชนบทมีจำนวนน้อยกว่านั้น สำหรับปัจจัยหลัก ๆ ที่ทำให้ผู้เข้ารับอิสลามโดยผ่านการแต่งงานมากขึ้น เนื่องจากสังคมมุสลิมมีรูปแบบที่เปลี่ยนไปทางกายภาพ เศรษฐกิจเป็นสังคมเมืองมากขึ้น ทำให้ชาวมุสลิมมีโอกาสในการพบปะกับศาสนิกในศาสนาอื่นได้มากขึ้นด้วย ทั้งจากการศึกษาและการทำงาน

1.2.6 แนวคิดและทฤษฎีอื่น ๆ

สำหรับการศึกษาเรื่องการเข้ารับอิสลามของชนต่างศาสนิกในประเทศไทย
กรณีศึกษา: มุอัลลัฟในชุมชนมุสลิมพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน ผู้ศึกษานำแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ มาเป็น

แนวคิดหลักเพื่อทำความเข้าใจและอธิบายเกี่ยวกับอิสลามศาสนาแห่งการตะอวะฮฺ หลักแห่งทางนำ (ฮิเตายะฮฺ) องค์ประกอบหลักของอิสลาม หลักสังคมและวิถีชีวิตมุสลิม ทฤษฎีการปรับตัว แนวคิดอัตลักษณ์ แนวคิดพฤติกรรมและปัจจัยทางสภาพแวดล้อม

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 อิสลามมีความหมายและแนวคิดลักษณะคำสอนที่สำคัญเกี่ยวกับเหตุปัจจัยของการเข้ารับอิสลามอย่างไร

1.3.2 อะไรคือเหตุปัจจัยของการเข้ารับอิสลามของชนต่างศาสนิกในชุมชนมุสลิมพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน

1.3.3 ภายหลังจากเข้ารับอิสลามแล้วมูอัลลัฟในชุมชนมุสลิมพื้นที่ชายฝั่งอันดามันมีการศึกษาเรียนรู้อิสลามอย่างไร

1.3.4 ภายหลังจากเข้ารับอิสลามมูอัลลัฟในชุมชนมุสลิมพื้นที่ชายฝั่งอันดามันมีการปรับตัวและสื่อสารอัตลักษณ์ในสังคมอย่างไร

1.4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.4.1 เพื่อศึกษาลักษณะสำคัญของแนวคำสอนและเหตุปัจจัยการเข้ารับศาสนาอิสลามตามหลักการอิสลาม

1.4.2 เพื่อศึกษาสาเหตุการเข้ารับอิสลามของชนต่างศาสนิกในชุมชนมุสลิมพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน

1.4.3 เพื่อศึกษา การศึกษาการเรียนรู้อิสลามภายหลังจากเข้ารับอิสลามของมูอัลลัฟในชุมชนมุสลิมพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน

1.4.4 เพื่อศึกษาการปรับตัวและการสื่อสารอัตลักษณ์ในความเป็นมุสลิมของมูอัลลัฟในพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน

1.5 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยคาดว่าจะได้รับประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1.5.1 ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความหมายและลักษณะคำสอนที่สำคัญเกี่ยวกับเหตุปัจจัยที่ส่งผลในการเข้ารับอิสลามของมูอัลลัฟในชุมชนมุสลิมพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน

1.5.2 ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการรับทราบถึงการศึกษาการ เรียนรู้อิสลาม การปรับตัว และการสื่อสารอัตลักษณ์ของมุสลิมในพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน ภายหลังการเข้ารับอิสลาม

1.5.3 ผลการวิจัยสามารถเป็นองค์ความรู้ใหม่ของผู้วิจัยเพื่อนำไปใช้ในการวางแผน ทำโครงการอบรมมุสลิมในพื้นที่ชายฝั่งอันดามันและอื่น ๆ

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การเข้ารับอิสลามของชนต่างศาสนิกในประเทศไทยกรณีศึกษา: มุสลิมในพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษา ดังที่ปรากฏต่อไปนี้

1.6.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.6.1.1 ลักษณะสำคัญของแนวคำสอนและเหตุปัจจัยการเข้ารับศาสนาอิสลาม อิสลามศาสนาแห่งการตะอวะฮฺ นิยามและความสำคัญของตะอวะฮฺ หลักแห่งทางนำ การเข้ารับ อิสลามของชนในยุคสมัยต่าง ๆ เช่น สมัยท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ สมัยเคาะลีฟะฮฺทั้งสี่ ยุคสมัยราชวงศ์ต่าง ๆ และการเข้ารับอิสลามในยุคปัจจุบันซึ่งประกอบด้วยวิธีการและองค์กรที่รับผิดชอบ

1.6.1.2 การศึกษาการเรียนรู้อิสลาม ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักศรัทธา หลักปฏิบัติ หลักคุณธรรมจริยธรรมของมุสลิม

1.6.1.3 การปรับตัวของมุสลิมกับครอบครัวใหม่และครอบครัวเดิมเกี่ยวกับวิถีชีวิต พฤติกรรมและการสื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นมุสลิม และการปรับตัวกับสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและกฎหมายที่อาจเผชิญกับการท้าทายต่อมุสลิม (มุสลิมใหม่) ในฐานะศาสนาใหม่

1.6.2 ขอบเขตด้านพื้นที่และระยะเวลา

ผู้วิจัยศึกษามุสลิมมุสลิมในพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน 5 จังหวัดจำนวน 100 คน แยกออกเป็นจังหวัดละ 20 คน ประกอบด้วย จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ ตรังและระนอง โดยผู้วิจัย เลือกศึกษามุสลิมที่เข้ารับอิสลามในช่วง พ.ศ. 2550-2560 (ค.ศ. 2007 – 2017)

1.6.3 สมมติฐานการวิจัย

การเข้ารับอิสลามของมุสลิมในพื้นที่ชายฝั่งอันดามันมีเหตุปัจจัย รูปแบบการเรียนรู้และลักษณะการปรับตัวรวมทั้งการสื่อสารอัตลักษณ์ที่หลากหลาย

1.6.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยนี้ แนวคิดและทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นกรอบการศึกษา ประกอบด้วย แนวคิดอิสลามศาสนาแห่งการตะอวะฮฺ หลักแห่งทางนำ (ฮิเตายะฮฺ) องค์ประกอบหลักของอิสลาม สังคมอิสลามและวิถีชีวิตของมุสลิม ทฤษฎีการปรับตัว แนวคิดอัตลักษณ์ แนวคิดพฤติกรรมและปัจจัยทางสภาพแวดล้อม โดยได้สกัดออกมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย โดยโจทย์วิจัยมีความเชื่อมโยงเป็นกรอบความคิดการวิจัยตามแผนภาพข้างล่างนี้

แผนภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการเข้ารับอิสลามของชนต่างศาสนาในประเทศไทย โดยเป็นกรณีศึกษามุอัลลัฟในชุมชนมุสลิมพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากมุอัลลัฟที่เป็นกรณีศึกษา ควบคู่การศึกษาเชิงเอกสารจากแหล่งอ้างอิงที่สำคัญคือ อัลกุรอาน อัลหะดีษ และตำราที่เกี่ยวข้อง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบบแผนการวิจัย รายละเอียด

1.7.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.7.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย (Population) ได้แก่ มุอัลลัฟ ที่มีสถานภาพเป็น สัปบุรุษประจำมัสยิดในพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน ประกอบด้วย จังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ และ ตรัง

1.7.1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงมุอัลลัฟที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีมุสลิมอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากในแต่ละจังหวัดบริเวณพื้นที่ชายฝั่งอันดามันจังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ และตรัง โดยผู้วิจัยเลือกมุอัลลัฟที่เปลี่ยนจากการนับถือศาสนาพุทธหรือศาสนาอื่น ๆ มานับถือศาสนาอิสลามจะด้วยการศรัทธาที่ให้ความสนใจและศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการของศาสนาอิสลามมาก่อน หรือด้วยสาเหตุการแต่งงานก็ตาม ดังนั้นผู้วิจัยเจาะจงคุณสมบัติของมุอัลลัฟเพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน โดยแบ่งออกเป็น 5 จังหวัด ๆ ละ 20 คน โดยแบ่งเป็นเพศชาย 55 คน เพศหญิง 45 คน และเป็นมุอัลลัฟที่เข้ารับอิสลามในระหว่างปี พ.ศ. 2550 - 2560 มีดังนี้

ก. จังหวัดระนอง	จำนวน	20 คน
ข. จังหวัดพังงา	จำนวน	20 คน
ค. จังหวัดภูเก็ต	จำนวน	20 คน
ง. จังหวัดกระบี่	จำนวน	20 คน
จ. จังหวัดตรัง	จำนวน	20 คน

จากการสัมภาษณ์ในแต่ละจังหวัด ๆ ละ 20 คน เมื่อผู้วิจัยสัมภาษณ์มุอัลลัฟได้ประมาณจังหวัดละ 6 - 7 คน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เป็นข้อมูลอิมัตว เนื่องจากประเด็นหลักๆ นั้น มีข้อมูลที่คล้ายกัน มีเพียงประเด็นปลีกย่อยเท่านั้นที่แตกต่างกันเล็กน้อย ซึ่งประเด็นย่อยไม่ใช่เป้าหมายสำคัญในการวิจัยครั้งนี้

ในการเก็บข้อมูลนั้นผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้ที่เป็นมุอัลลัฟด้วยตนเองและจากอิมามประจำมัสยิดที่มุอัลลัฟสังกัด ทั้งนี้เพื่อให้ผลของการศึกษาในครั้งนี้ครอบคลุมถึงเหตุปัจจัยในการเข้ารับอิสลามของมุอัลลัฟ การศึกษา การเรียนรู้หลักการพื้นฐานอิสลามของมุอัลลัฟรวมถึงการปรับตัวและการสื่อสารอัตลักษณ์ในความเป็นมุสลิมของมุอัลลัฟกับบุคคลในระดับต่าง ๆ

1.7.2 แบบแผนการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร อาศัยวิธีการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Description Method) และการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาภาคสนามด้วยการสังเกต (Observation) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) มีขั้นตอนดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1.7.2.1 การศึกษาเอกสาร

ก. รวบรวมข้อมูลจากคัมภีร์อัลกุรอาน อัลหะดีษเกี่ยวกับอิสลามศาสนาแห่งการตะอวะฮฺ หลักแห่งทางนำ (อิตายะฮฺ) และตำราต่าง ๆ ในยุคอดีตและร่วมสมัยเกี่ยวกับมุอัลลัฟรวมถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ข. ทศนะของนักวิชาการอิสลาม งานวิจัยและบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง “มุอัลลัฟ” ตามที่ได้เคยมีผู้ศึกษาไว้

ค. เอกสาร งานวิจัย และบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีองค์ประกอบหลักของอิสลาม หลักสังคมและวิถีชีวิตมุสลิม ทฤษฎีการปรับตัว แนวคิดอัตลักษณ์และแนวคิดพฤติกรรมปัจจัยทางสภาพแวดล้อม

ง. จัดกลุ่มและหมวดหมู่ของข้อมูลจากเอกสาร

นอกจากนี้ การทบทวนแหล่งข้อมูล ผู้วิจัยศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่สำคัญ 2 แหล่ง คือ

1.7.2.1.1 เอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Sources) มีดังนี้

1) คัมภีร์อัลกุรอาน และหนังสือตีฟสีร์อัลกุรอาน เช่น al-Jāmi'a lil-Ahkām al-Quran ของ al-Qurtubī Tafsir al-Thabarī ของ al-Thabarī, Muḥammad bin Jārir และ Tafsīr al-Qur'ān al 'Athīm ของ 'Ibn Kathīr เป็นต้น

2) หนังสืออัลหะดีษ เช่น Fathul Barī Sharah Saḥīḥ al-Bukhārī ของ al-'Asqalānī และ Sharh Shāhih Muslim ของ al-Nawawī

3) หนังสือต่าง ๆ ของบรรดานักวิชาการอิสลามที่กล่าวถึงมุอัลลัฟและการเผยแผ่อิสลาม เช่น Usul al-Da'awah ของ Abdulkarim Zidan, Addawah ilallāh ของ Al-Qattan, Mannaa Fiq al-Da'awah ilallah ของ Abdulrahman Hasan al-Maidani. Al-Dawah ilal-islam ของ Muhammad Abū zahrah, al-Bidāyah wa al-Nihāyah ของ 'Ibn Kathīr, Ismā'aīl bin 'Umar Fiq al-Sunnah ของ Saiyid Sābik, และ Fik al-Zakāt ของ Al-Qaradawī Yūsuf เป็นต้น

1.7.2.1.2 เอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Sources) มีดังนี้

1) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่อิสลามและการเข้ารับอิสลามของชนต่างศาสนา เช่น อัมพร หมาดเด็น (2550) รายงานการสัมมนาวิชาการนานาชาติ โรงแรมแกรนด์ปาร์ค อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช (2550) มุฮัมหมัดอาหลี มาลินี (2557) มุสลิมใหม่ (มออัลฟ) กับการปรับตัวหลังการเปลี่ยนศาสนา: กรณีศึกษาจีนมออัลฟในมาเลเซีย มนุญ โตะอาจ (2555) การเรียนรู้และการสื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นมุสลิมของมออัลฟในเขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบทของไทย เป็นต้น

2) หนังสือพจนานุกรมอาหรับ เช่น *Lizān al-'Arab* ของ Ibnu Mansūr, *Mukhtār al-Shihhah* ของ al-Razī และพจนานุกรม อาหรับ-ไทย ของศูนย์หนังสือมานพ วงศ์เสงี่ยม เป็นต้น

1.7.2.2 การศึกษาภาคสนาม

ก. การสังเกตการณ์ (Observation) โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตในระหว่างการสัมภาษณ์และเข้าไปสังเกตการณ์ในชั้นเรียนที่มีการเรียนการสอนและมีการอบรมให้ความรู้แก่มออัลฟ รวมถึงสังเกตลักษณะการแต่งกาย การทักทาย การดำเนินชีวิต และการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาของมออัลฟ เป็นต้น

ข. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indeep Interview) เกี่ยวกับการศึกษา การเรียนรู้อิสลามจากแหล่งเรียนรู้ในด้านความเชื่อความศรัทธา หลักปฏิบัติ หลักจริยธรรม พิธีกรรม วัฒนธรรม ความสัมพันธ์ในครอบครัว ประเพณีตลอดจนการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวของมออัลฟทั้งในระดับส่วนบุคคลและในระดับชุมชนหรือสังคมเดิมและใหม่หลังการเปลี่ยนศาสนาแล้ว

1.7.3 ขั้นตอนการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากตำราต่าง ๆ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ควบคู่กับการสังเกตเพื่อให้ได้ข้อมูลตามประเด็นการวิจัยที่ต้องการ แล้วจึงนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ เรียบเรียงและนำเสนอผลการศึกษา ขั้นตอนการศึกษาวิจัยโดยสังเขป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.7.3.1 การสำรวจและศึกษาเอกสารต่าง ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลที่ต้องการ เช่น คัมภีร์อัลกุรอาน อัลหะดีษ ตำรา เอกสาร หนังสือพิมพ์ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่กล่าวถึงพื้นที่ศึกษามออัลฟในพื้นที่ชายฝั่งอันดามันประกอบด้วยจังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ ตรังและระนอง โดยผู้วิจัยมุ่งประเด็นเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในแต่ละชิ้นงานเพื่อนำมาเชื่อมต่อกันถึงการพัฒนาการในด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการของศาสนาอิสลามและการปรับตัวที่สอดคล้องกับหลักคำสอนของอิสลามในพื้นที่ศึกษาแล้วนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดพื้นฐานสำหรับประเด็นปัญหาที่ศึกษาและเพื่อสร้างเป็นแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์

1.7.3.2 ลงพื้นที่ต่าง ๆ ในชุมชนมุสลิมชายฝั่งอันดามัน 5 จังหวัด เพื่อทำการสำรวจพื้นที่และสังเกตเพื่อที่จะเก็บและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษา การเรียนรู้อิสลามของมุอัลลัฟจากแหล่งเรียนรู้ในด้านหลักความเชื่อความศรัทธา หลักปฏิบัติ หลักจริยธรรมการดำเนินชีวิตประจำวันและการปรับตัวในด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับหลักคำสอนของศาสนาอิสลามของมุอัลลัฟในพื้นที่ดังกล่าว โดยนำข้อมูลที่ได้มาสรุป บันทึกและเรียบเรียงใหม่ตามลำดับความเหมาะสม

1.7.3.3 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลใน 5 จังหวัด ชายฝั่งอันดามันเพื่อดำเนินการสัมภาษณ์และสังเกต ทั้งแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม โดยการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์เป็นไปตามกรอบแนวคำถามการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.7.3.4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้กรอบแนวคิดพื้นฐานในการวิจัยเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัยจะใช้วิธีการจัดหมวดหมู่ข้อมูลประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย รวมทั้งได้มีการประเมินและวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมุอัลลัฟในชุมชนมุสลิมพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน

1.7.3.5 สังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด อภิปรายผล และสรุปผลการวิจัยโดยการนำเสนอผลการวิจัยโดยวิธีพรรณนา

1.7.4 เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ แบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาสาเหตุการเข้ารับอิสลามของชนต่างศาสนาในชุมชนมุสลิมพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน การศึกษา การเรียนรู้อิสลามภายหลังการเข้ารับอิสลามของมุอัลลัฟ การปรับตัว และการสื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นมุสลิมของมุอัลลัฟในชุมชนมุสลิมพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน รายละเอียดของแบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1.7.4.1 แบบสังเกต

ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมโดยทั่วไปที่เกี่ยวกับการประกอบศาสนกิจประจำวันที่มีการเรียน การสอนประจำสัปดาห์ พฤติกรรมการปฏิบัติตนที่แสดงออกในความเป็นมุสลิม และการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาของมุอัลลัฟในชุมชนมุสลิมในพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน 5 จังหวัด

1.7.4.2 แบบสัมภาษณ์

ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ถูกสัมภาษณ์ และตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเจาะลึกเกี่ยวกับสาเหตุการเข้ารับอิสลามของมุอัลลัฟ พื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักศรัทธาและการประกอบศาสนกิจประจำวัน การปรับตัวและการสื่อสารอัตลักษณ์ของมุอัลลัฟในพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน 5 จังหวัด โดยการสร้างแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ก. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้จัดเตรียมคำถามที่มีลักษณะปลายเปิด ในการสัมภาษณ์นั้นผู้วิจัยจะเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้พูดหรือเล่าเรื่องราวการเข้ารับอิสลามของตนเอง หลังจากนั้นผู้วิจัยจะเริ่มการสัมภาษณ์ด้วยคำถามทั่ว ๆ ไปที่จะสร้างความคุ้นเคย และผ่อนคลายก่อนเริ่มคำถามหลัก เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ประกอบด้วย อุปกรณ์บันทึกเสียง แบบฟอร์มบันทึกการสัมภาษณ์

ข. จัดทำแบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดขอบเขตคำถามให้เกี่ยวข้องกับสาเหตุการเข้ารับอิสลามของมุฮัลล์ฟ การศึกษา การเรียนรู้อิสลามของมุฮัลล์ฟเกี่ยวกับพื้นฐานหลักความเชื่อความศรัทธาและการประกอบศาสนกิจประจำวัน การปรับตัวและการสื่อสารอัตลักษณ์ของมุฮัลล์ฟในชุมชนมุสลิมพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน 5 จังหวัด จากนั้นผู้วิจัยสร้างเครื่องมือวิจัยตามขอบเขตที่ได้กำหนด

ค. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม ตรวจสอบแก้ไขในขั้นแรก และรับฟังข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ง. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งกึ่งกลางการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม ตลอดจนการใช้ภาษาให้กระชับและรัดกุม แล้วจึงนำไปใช้เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

1.7.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การได้มาของข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มาจากแหล่งข้อมูลที่สำคัญ 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นการสืบค้นจากตำรา เอกสาร งานวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม รายละเอียดดังนี้

1.7.5.1 การเก็บข้อมูลตำรา เอกสาร และงานวิจัย

ก. เก็บรวบรวมข้อมูลจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมุฮัลล์ฟจากแหล่งเอกสารต่าง ๆ

ข. สืบค้นจากตำราอธิบายอัลกุรอาน ที่เกี่ยวข้องกับอิสลามศาสนาแห่งการตะอวะฮฺ องค์ประกอบหลักของอิสลาม อัตลักษณ์ในอัลกุรอานและมุฮัลล์ฟหนึ่งในกลุ่มคน 8 จำพวกที่มีสิทธิรับชะกาต ซึ่งได้ถูกอธิบายโดยนักอธิบายอัลกุรอานคนสำคัญผู้ซึ่งเป็นที่ยอมรับได้แก่ ตัฟสีร์อิบน์กะษีร์ ตัฟสีร์อัลกุฎบียี

ค. สืบค้นจากตำราหะดีษที่มีประเด็นเกี่ยวข้องกับการตะอวะฮฺชนต่างศาสนิก อัลอะกัตะฮฺ อัลอีมาน อัลอิบาตะฮฺ อัลอัคลาก ซึ่งได้ถูกเก็บรวบรวมไว้ในเศาะฮิหฺบุคอรียฺและเศาะฮิหฺมุสลิม รวมถึงตำราอื่น ๆ ที่อธิบายหะดีษดังกล่าว

ง. รวบรวมเอกสารที่เป็นแหล่งข้อมูลหลักและข้อมูลรองจากหอสมุดต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น หอสมุดจอห์นเอฟเคนเนดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (วิทยาเขตปัตตานี) หอสมุดวิทยาลัยอิสลามศึกษาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (วิทยาเขตปัตตานี) หอสมุดมหาวิทยาลัยฟาฏอนี หอสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต และข้อมูลจากห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ที่ปรากฏในเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.7.5.2 เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยเริ่มต้นจากการขอหนังสือรับรองและหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยเพื่อขออนุญาตลงพื้นที่เก็บข้อมูล จากวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงประธานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดในพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน 5 จังหวัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล นำมาศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ ผู้วิจัยใช้วิธีการและเครื่องมือในการเก็บข้อมูล 3 วิธีการหลัก (สุภางค์ จันทวานิช, 2552 และ ชาย โพลิตา, 2549) ดังนี้

1) การสร้างความสัมพันธ์ (Report) ผู้วิจัยเข้าไปเยี่ยมมูอัลลัฟและครอบครัวมูอัลลัฟกรณีศึกษาตลอดระยะเวลาของการศึกษาวิจัย เพื่อสร้างความสัมพันธ์และสร้างความคุ้นเคยกับมูอัลลัฟในฐานะผู้ให้ข้อมูลและบุคคลที่เกี่ยวข้องเช่นอิมามและพ่อแม่ สมาชิกในครอบครัวมูอัลลัฟ เป็นต้น

2) การสังเกต (Observation) โดยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม ตามแต่ช่วงเวลาและปรากฏการณ์ที่เลือกศึกษา ในระยะแรกผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมเพื่อมิให้ผู้ถูกสังเกตรู้ว่ามีคนคอยสังเกตอยู่ หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมเพื่อสามารถซักถามมูอัลลัฟและเข้าถึงข้อมูลได้มากยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันผู้วิจัยใช้แบบบันทึกการสังเกตประกอบการเก็บข้อมูลเพื่อบันทึกเกี่ยวกับตัวของมูอัลลัฟ ลักษณะทั่วไปของครอบครัว บรรยากาศของครอบครัวขณะไปเยี่ยม

3) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ดำเนินการสัมภาษณ์โดยมีแนวคำถามจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นมูอัลลัฟกลุ่มเป้าหมายในชุมชนมุสลิมพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน 5 จังหวัด โดยการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง ซึ่งแนวคำถามในการสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการควบคู่กับการสังเกตเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงจากปรากฏการณ์จริงอย่างเป็นระบบ ในการเก็บข้อมูลนั้นผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง

1.7.6. การจัดกระทำของข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ผสมผสานระหว่างการวิจัยเอกสารและการวิจัยภาคสนาม ดังนั้น การจัดกระทำของข้อมูลจึงถูกจำแนกออก ดังต่อไปนี้

ก. นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากตำราหนังสือเอกสารงานวิจัยจากแหล่งต่าง ๆ และบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง มาศึกษาและสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตที่กำหนดไว้

ข. นำข้อมูลที่ได้จากที่จดบันทึกและสัมภาษณ์บันทึกเสียงไว้ ถอดข้อความด้วยวิธีสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดการวิจัย

ค. นำข้อมูลข้างต้นมาตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์

ง. นำข้อมูลมาทำการศึกษาวิเคราะห์ตามขอบเขตด้านเนื้อหา

1.7.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและจากการสัมภาษณ์ ดังนี้

ก. การวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารและตำรา ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีหลักการวิทยาการคัมภีร์อัลกุรอาน ได้แก่ สาเหตุการประทานบทและวรรคต่าง ๆ ของคัมภีร์อัลกุรอานให้แก่ศาสนตามุฮัมมัด ﷺ ตามวาระและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อันเกี่ยวข้องการเผยแผ่อิสลาม สิทธิของมุอัลลัฟที่พึงได้รับจากทานชะกาต และวิทยาการอัลฮะดีษ (พระวจนะศาสนตามุฮัมมัด ﷺ) ได้แก่ วิธีการพิจารณาพระวจนะศาสนตามุฮัมมัด ﷺ ที่แบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ เช่น อัศเศาะฮีหฺ อัลหะสัน และอัฎฎะอียฺ ซึ่งถูกรวบรวมไว้เป็นหมวดหมู่และบทต่าง ๆ จากนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางและหลักทั่วไป เช่น ไวยากรณ์ภาษาอาหรับ (อัมมะฮฺและอัศศอรัฟ)

ข. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยใช้วิธีการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Description Method) โดยใช้กรอบแนวคิดและทฤษฎีในการวิจัยเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ภาคสนาม

1.8 ข้อตกลงเบื้องต้น

1.8.1 โองการจากอัลกุรอานที่มีการอ้างอิงในการศึกษาเรื่องนี้ เป็นลักษณะการอ้างอิง โดยระบุชื่อสุเราะฮฺตามด้วยเลขที่บ่งชี้ลำดับอายะฮฺ เช่น อาล อิมรอน: 110 หมายถึง สุเราะฮฺอัล อิมรอน อายะฮฺ ที่ 110

1.8.2 ตัวบทของอัลหะดีษที่ปรากฏในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะมีการอ้างถึงผู้บันทึกหะดีษและหมายเลขหะดีษ เช่น (หะดีษบันทึกโดย Muslim หมายเลข 1994)

1.8.3 การแปลความหมายอายะฮฺอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยจะยึดคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมายของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ประเทศไทย

1.8.4 การแปลตำราหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ที่เป็นภาษาต่างประเทศมาเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยจะแปลความหมายภาพรวม โดยคงรักษาความหมายเดิมอย่างสมบูรณ์ที่สุด

1.8.5 การปริวรรตอักษรอาหรับ – ไทย และ อาหรับ – อังกฤษ ผู้วิจัยจะใช้อักษรที่เทียบโดยวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และตารางปริวรรตอักษรของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกา

1.8.6 การอ้างอิงผู้วิจัยจะใช้การอ้างอิงแบบนาม – ปี (Author – Date) โดยระบุชื่อผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ และเลขหน้าที่ใช้อ้างอิงในวงเล็บ (.....)

1.9 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

1.9.1 สัญลักษณ์ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “Subhanallah วัตะอะลา” หมายถึง “มหาบริสุทธ์แต่พระองค์และความสูงส่ง” เป็นคำที่ใช้กล่าวสรรเสริญและยกย่องอัลลอฮ์หลังจากที่ได้เฝ้านามของพระองค์

1.9.2 สัญลักษณ์ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “อัลลิลลอฮุอะลยัยฮิวะสัลลัม” หมายถึง “ขออัลลอฮ์ โปรดประทานความจำเริญและความสันติแด่ท่าน” เป็นคำที่ใช้กล่าวยกย่องท่านเราะสูลหลังจากที่ได้เฝ้านามของท่าน

1.9.3 สัญลักษณ์ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “อะลยัยฮิสสะลาม” หมายถึง “ขออัลลอฮ์ ทรงประทานความความสันติแด่ท่าน” เป็นคำที่ใช้กล่าวยกย่องท่านนบีต่างๆ หลังจากที่ได้เฝ้านามของท่าน

1.9.4 สัญลักษณ์ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “เราะฎยัยลลอฮุอันฮู” หมายถึง “ขออัลลอฮ์ ทรงโปรดแก่เขา” เป็นคำที่ใช้กล่าวให้เกียรติเศาะหาบะฮ์ที่เป็นบุรุษ หลังจากที่ได้เฝ้านามของพวกเขา

1.9.5 สัญลักษณ์ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “เราะฎยัยลลอฮุอันฮุม” หมายถึง “ขออัลลอฮ์ ทรงโปรดแก่พวกเขา” เป็นคำที่ใช้กล่าวให้เกียรติบรรดาเศาะหาบะฮ์จำนวนสามท่านขึ้นไป หลังจากที่ได้เฝ้านามของพวกเขา

1.9.6 สัญลักษณ์ เป็นภาษาอาหรับมาจากคำว่า “เราะฎยัยลลอฮุอันฮฮา” หมายถึง “ขออัลลอฮ์ทรงโปรดแก่นาง” จะเขียนต่อท้ายเศาะหาบียะฮ์ที่เป็นสตรีทุกครั้งที่มีการเฝ้านามของพวกเขา

1.9.7 สัญลักษณ์ เป็นภาษาอาหรับมาจากคำว่า “เราะฎยัยลลอฮุอันฮุมมา” หมายถึง “ขออัลลอฮ์ทรงโปรดแก่ทั้งสอง” จะเขียนต่อท้ายเศาะหาบะฮ์และเศาะหาบียะฮ์จำนวนสองท่านทุกครั้งที่มีการเฝ้านาม

1.9.8 สัญลักษณ์ เป็นภาษาอาหรับ มาจากคำว่า “เราะฎียัลลอฮุอันฮุนนะ” หมายถึง “ขออัลลอฮฺทรงโปรดแก่พวกนาง” จะเขียนต่อท้ายเศาะหาบียะฮฺที่เป็นสตรีจำนวนสามท่านขึ้นไปทุกครั้งที่มีการเอ่ยนามของพวกนาง

1.9.9 วงเล็บปีกกาใช้สำหรับอายะฮฺอัลกุรอาน

1.9.10 ((...)) วงเล็บคู่ จะใช้สำหรับตัวบทหะดีษ

1.9.11 (...) วงเล็บเดี่ยวจะใช้สำหรับการเขียนอ้างอิง และการอธิบายศัพท์ที่สำคัญ

1.9.12 “...” เครื่องหมายอัญประกาศจะใช้สำหรับการแปลอัลกุรอานอัลหะดีษ ชื่อหนังสือและคำพูดของคนสำคัญ

1.10 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.10.1 อิสลาม หมายถึง ศาสนาที่ประกาศโดยศาสดามุฮัมมัด ซึ่งมีคำสอนมาจากคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮฺเป็นหลัก

1.10.2 การเข้ารับอิสลาม หมายถึง การประกาศตนเป็นมุสลิมด้วยคำปฏิญาณว่า ลออิลาฮา อิลัลลอฮฺ แปลว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ มุฮัมมัดรเราะฮะสุลุลลอฮฺ แปลว่าท่านนบีมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮฺ

1.10.3 ชนต่างศาสนิก หมายถึง ผู้ที่นับถือศาสนาอื่นนอกจากอิสลาม

1.10.4 มุอัลลัฟ หมายถึง ผู้ที่เปลี่ยนตัวเองจากการนับถือศาสนาอื่นมาเข้ารับอิสลาม ในช่วงอายุของตนเอง

1.10.5 ชุมชนมุสลิมพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน หมายถึง กลุ่มชาวมุสลิมที่สังกัดมัสยิดในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ ตรัง และระนอง